Пралетары ўсіх краёў, злучайцеся!

Савецкая Беларусь

Орган Ц[illegible] Камітэту Савету БССР

10 год в[illegible]

АДРЭС РЭДАКЦЫІ: МЕНСК, рог вуліц Ленінскай і Карла Маркса (2-гі Дом Савету).

ТЭЛЕФОНЫ: Рэдакцыі—№ 478. Рэдактара—№ 709.

Матар'ялы прымаюцца—з 9-3 да 3½ гадз.

Невыкарыстаныя рукапісы назад [illegible]

КАНТОРА: Менск, рог вуліц Ленінскай і Карла Маркса. Тэлефон № 244. (2-гі Дом Савету).

ЦЭНА НУМАРУ 5 кап.

ПАДПІСНАЯ ПЛАТА [illegible]

ПЛАТА ЗА АБВЕСТКІ [illegible]

ПЛАТА ЗА ПУБЛІКАЦЫІ [illegible]

ШТОДЗЁННАЯ ГАЗЭТА

№ 265 (2754) Пятніца, 22-га лістапада 1929 г.

154 кр. "Советская Беларусь" Одесса, Пастера 13, государств. публичн. библиотека. отдел. сокр. [illegible]

ДРУГАЯ СЭСІЯ ЦВК БССР

Барацьба за пралетарскую ідэолёгію—важнейшая задача сацыялістычнага будаўніцтва.

Прамова тав. Някрашэвіча на II сэсіі ЦВК.

Калгаснае будаўніцтва—адзіны шлях уздыму бядняцка-серадняцкай гаспадаркі.

[illegible]

Група членаў сэсіі разглядае кантрольныя лічбы.

[illegible]

Пад маску „беларускай" нацдэмакраты падносяць буржуазную культуру.

[illegible]

Нацыянал-дэмакраты — ворагі пралетарскай дыктатуры.

[illegible]

За пралетарскую культуру.

[illegible] гэтая дыфэрэнцыяцыя ўносілася і на ўсе іншыя вучасткі нашага ідэолёгічнага фронту, з мэтай выяўленьня лёяльна-шкодных элемэнтаў, у мэтах [illegible] турнай рэвалюцыі, фронту ідэолёгічнага змаганьня за вытрыманасьць клясавай лініі ў сацыялістычным будаўніцтве.

Хто не змагаецца за пралетарскую ідэолёгію, той супроць яе.

[illegible]сь чаму вельмі правільна заўвагі ўчора т. Чарвякоў у сваім уступным [illegible], што ўсім і кожнаму трэба [illegible]ючыцца, трэба, інакш кажучы, [illegible]ысьціць свае мазгі ад усіх ідэ[illegible]чна-буржуазных напластаваньняў, [illegible] сякай буржуазна-традыцыйнай ідэ[illegible]і, усякіх руцінных забабонаў, пры[illegible]к і г. д. Бо толькі ачысьціўшыся [illegible] вякамі насьледванай буржуазнай [illegible] і руціны, толькі рэзка пар[illegible]ы сувязь з буржуазнай ідэолёгі[illegible] толькі ўсьвядоміўшыся ідэолёгіяй [illegible]етарыяту, ідэолёгіяй клясавага зма[illegible]ня, можна стаць актыўным і ка[illegible]ым удзельнікам сацыялістычнага [illegible]ўніцтва.

[illegible]з гэтых умоў можна быць або [illegible]цкай—балястам у першым выпадку, або шкоднікам—ворагам—у другім. [illegible]му зусім зразумела, што ў наш [illegible]учы і адказны час першага этапу [illegible]ялістычнага будаўніцтва, калі між[illegible]дны капітал вядзе супроць нас са[illegible] заўзятую атаку, калі ворагі роз[illegible]ных колераў кансалідуюцца на агульнай пляцформе шкодніцтва і працідзеяньня сацыялістычнаму будаўніцтву, а гэта ў нашых умовах, як мы ўчора чулі з дакладу тав. Галадзеда, мае месца,—павінна быць узьнята самая жорсткая, самая бязьлітасная барацьба з усякай варожай пралетарыяту ідэолёгіяй. Таму таксама зусім зразумела, што ў нашы часы ня можа быць асоб проста лёяльных, староньніх, толькі сьведак гістарычных падзей, бо пад маскай лёяльнасьці гэтыя асобы могуць хаваць самыя варожыя для пралетарыяту ідэолёгіі. Таму зараз кожны павінен цьвёрда заявіць, на які бок барыкад ён знаходзіцца; ці ён ідзе нага ў нагу з пралетарыятам, ці ён супроць яго. Калі-ж ён ня хоча гэтага зрабіць, яго трэба выявіць, бо з адкрытым ворагам лягчэй змагацца, чым з скрытым. Такім чынам патрэбна поўная дыфэрэнцыяцыя палітычных сьветапоглядаў усіх тых, хто працуе на глебе сацыялістычнага [illegible]

АД РЭДАКЦЫІ.

У нумары 233 газэты „Савецкая Беларусь" ад 11-га кастрыч[illegible] 1929 г. на 2-й старонцы ў левым кутку пад аншлагам „Бязь[illegible]снай барацьбой выкарчуем практыку апартунізму" ў шапцы [illegible]цца падзагаловак „Старшыня АВК падтрымлівае чужы элемэнт". [illegible]олькі папярэднія падзагалоўкі-шапкі адносяцца да Аршаншчыны, [illegible]ытача магло скласьціся ўражаньне, што і апошні падзагаловак [illegible]осіцца да старшыні Аршанскага АВК, што зусім няправільна.

Рэдакцыя тлумачыць, што загаловак „Старшыня АВК пад[illegible]млівае чужы элемэнт" мае на ўвазе матар'ял, зьмешчаны ні[illegible] пад загалоўкам „Пад высокім покровительством" і ніякага [illegible]ыненьня да Аршанскага АВК ня мае.

ДЗЕНЬНІК СЭСІІ.

(21 лістапада 1929 г.)

На ранішнім і вячэрнім пасяджэньнях сэсіі ЦВК БССР працягваліся спрэчкі па дакладу Старшыні СНК БССР тав. Галадзеда аб кантрольных лічбах народнае гаспадаркі на 1929-30 г.

У спрэчках выказаліся т. т. Нікіціна, Пугачоў, Бэрзін, Анішчанка, Някрашэвіч, Гэрынг, Катлінская, Шэхтман, Герасімаў, Шчэцько, Яўко, Пятровіч, Хандогі, Вышалеўскі, Грысэвіч, Палозьнік, Гаварэц, праф. Аляксееў, Іванова, Талаханаў, Дзьякаў, Залатухін, Яцкевіч, Пыжынаў, Гальдштэйн, Бэнэк, Матус і Платун.

Пасьля сканчэньня спрэчак на вячэрнім пасяджэньні выступіў з заключным словам Старшыня СНК БССР тав. Галадзед.

Для распрацоўкі праэкту рэзалюцыі па паказанаму дакладу ўтворана камісія ў складзе наступных таварышоў:

1. Галадзед, 2. Грысэвіч, 3. Ягораў, 4. Вінаградаў, 5. Лацис, 6. Куцякоў, 7. Шапіра, 8. Бэнэк, 9. Ашаровіч, 10. Рачыцкі, 11. Аксючыц, 12. Конанаў, 13. Валодзька, 14. Аляксееў, 15. Матус, 16. Платун, 17. Нахільніцкі, 18. Хандогі, 19. Малашонак, 20. Катлінская.

Да сэсіі Цэнтральнага Выканаўчага Камітэту БССР.

Чарговыя пасяджэньні другой сэсіі Цэнтральнага Выканаўчага Камітэту БССР адбудуцца—ранішняе пасяджэньне з 10 гадзін раніцы і вячэрняе пасяджэньне—з 6 гадзін увечары.

Парадак дню ранішняга пасяджэньня:

а) даклад Наркамзему БССР тав. Рачыцкага аб калектывізацыі сельскай гаспадаркі, б) садаклад старшыні Клімавіцкага РВК тав. Тарасенка аб калектывізацыі ў Клімавіцкім раёне і в) спрэчкі па дакладу.

Парадак дню вячэрняга пасяджэньня—спрэчкі і заключнае слова па дакладу аб калектывізацыі сельскае гаспадаркі.

Сэкратар ЦВК БССР А. ХАЦКЕВІЧ.

ПЛЕНУМ ЦК УсеКП(б).

РЭЗАЛЮЦЫЯ АБ КАЛГАСНЫМ БУДАЎНІЦТВЕ.

(Ухвалена пленумам ЦК УсеКП(б) 17-XI 1929 г. па дакладу тав. Камінскага)

Аб выніках і далейшых задачах калгаснага будаўніцтва.

1. XV зьезд партыі паставіў у якасьці асноўнай задачы партыі ў вёсцы «паступовы пераход распыленых сялянскіх гаспадарак на рэйкі буйнай вытворчасьці». За апошнія два гады партыя дабілася вялікіх посьпехаў у ажыцьцяўленьні гэтай дырэктывы XV зьезду. СССР уступіў у паласу разгорнутай сацыялістычнай перабудовы вёскі і будаўніцтва буйнага сацыялістычнага земляробства. На аснове разгортваньня вытворчай сувязі, масавай кантрактацыі і г. д. павялічваецца вытворчае каапэраваньне сялянскіх гаспадарак, якая ўсё больш пераходзіць на вышэйшую ступень і перарастае калгасны рух.

Сьледам за бедняком у калгасы пайшла і серадняцкая маса. Уцягненьне мільёнаў мас вёскі ў калгасны рух набывае рашучае значэньне ў ажыцьцяўленьні Ленінскага каапэрацыйнага пляну. Падводзячы вынікі калгаснаму будаўніцтву, неабходна адзначыць: хуткі рост ахопу сялянскіх гаспадарак калгасамі; ажыцьцяўленьне новых форм і мэтадаў калектывізацыі, у прыватнасьці, на аснове вопыту машынатрактарных станцый; будаўніцтва буйных калгасаў і павялічэньне іх ролі; ахоп калгасамі цэлых селішчаў; пераход да сплашной калектывізацыі раёнаў і акругаў (калгасны рух ставіць ужо задачу сплашной калектывізацыі перад паасобнымі абласьцямі). Такі значны посьпех калгаснага руху зьяўляецца непасрэдным вынікам пасьлядоўнага правядзеньня генэральнай лініі партыі, які забясьпечвае яго магутны рост прамысловасьці, узмацненьне сувязі рабочае клясы з асноўнымі масамі сялянства, насаджэньне каапэрацыйнай грамадзкасьці, узмацненьне палітычнай актыўнасьці мас і рост матар'яльных і культурных сродкаў пралетарскае дзяржавы.

Разам з гэтым буйны рост калгаснага руху ставіць перад партыяй шэраг новых важнейшых задач, выяўляе [illegible]га будаўніцтва, з якіх важнейшымі у сучасны момант зьяўляюцца: нізкі ўзровень тэхнічнай базы калгасаў; недастатковая арганізаванасьць і нізкая прадукцыйнасьць працы ў калгасах; востры недахоп кадраў калгасьнікаў і амаль адсутнасьць неабходных спэцыялістаў; засьмечанасьць сацыяльнага складу часьці калгасаў; недастатковая прыстасаванасьць форм кіраўніцтва з маштабам калгаснага руху, а таксама адставаньне ад тэмпу і размаху гэтага руху.

2. Шырокае разгортваньне калгаснага руху працякае ў абставінах абвастрэньня клясавай барацьбы ў вёсцы і зьмены яе форм і мэтадаў. Побач з узмацненьнем непасрэднай і адкрытай барацьбы кулацтва супроць калектывізацыі, якая даходзіць да тэрору (за[illegible] падпалы, шкодніцтва), кулакі даходзяць да замаскаваных скрытых формаў барацьбы і эксплёатацыі, пралазячы ў калгасы і нават у органы кіраўніцтва калгасаў, каб разлажыць і ўзарваць іх знутры.

Ва ўмовах абвостранай клясавай барацьбы асабліва значэньне набывае паступовае правядзеньне мерапрыёмстваў па барацьбе з лжэкалгасіямі, якія зьяўляюцца сродкам маскіроўкі і зброяй кулацкіх элемэнтаў вёскі. Працягваючы і ўзмацняючы барацьбу супроць капіталістычных элемэнтаў вёскі, разьвіваючы рашучае наступленьне на кулака, усяляк перашкаджаючы і спыняючы спробы кулакоў пралезьці ў калгасы, партыя павінна ўпартай і сыстэматычнай працай забясьпечыць згуртаваньне батрацка-бядняцкага ядра ў калгасах. Гэта тым больш неабходна, што ў самых калгасах, асабліва ў калгасах простага тыпу, паколькі ў іх далёка яшчэ не агрэмаджаны ўсе сродкі вытворчасьці і наогул калі ў іх дробна-ўласьніцкія інтарэсы, застаецца значная небясьпека кулацкіх уплываў. У сувязі з гэтым асабліва неабходна ўсямернае ўмацаваньне аграмаджаных фондаў калгасаў, як асновы росту калгаснага руху, а таксама ажыцьцяўленьне сталай сувязі калгасаў з усёй сыстэмай савецкае гаспадаркі.

Важнейшай задачай партыйных арганізацый зьяўляецца ўсебаковае ўзмацненьне ўдзелу і кіруючага ўплыву пралетарскіх элемэнтаў гораду, пралетарскіх і паўпралетарскіх пластоў вёскі ў калгасным руху. Пры гэтым асаблівае значэньне мае арганізацыя батрацка-бядняцкіх груп прасьцейшых вытворчых каапэрацыйных аб'яднаньняў і прасьцейшых форм калектыўных гаспадарак (таварыства па супольнай апрацоўцы зямлі).

3. Дасягнуты размах калгаснага будаўніцтва перавысіў усе плянавыя меркаваньні, усё больш выразна выяўляючы тое велічэзнае паскораньне тэмпаў сацыялістычнага разьвіцьця будаўніцтва, якое прадбачыў Ленін. Партыя ўсё з большым і большым посьпехам вырашае задачы пабудовы буйнай аграмаджанай сельскай гаспадаркі, тым самым выкрываючы капітулянскую сутнасьць поглядаў правых апартуністаў, накіраваных супроць палітыкі партыі, у галіне калектывізацыі сельскае гаспадаркі.

Партыя і рабочая кляса неаслабна вядучы барацьбу з апартуністычнымі элемэнтамі і прымірэнцтвам у сваіх шэрагах, разьвіваючы энэргічнае наступленьне на варожыя пралетарскай дыктатуры клясавыя сілы, рашуча павяла ўперад бядняцка-серадняцкія масы вёскі на шляху сацыялістычнай рэканструкцыі сельскае гаспадаркі. Наперакор фальшывым «тэорыям» лідэраў правай апазіцыі аб „дэградацыі" сельскае гаспадаркі, мы маем на справе паскораны рост вытворчых сэктараў у сельскай [illegible] аграмаджанага сэктару і масавага ўздыму індывідуальных бядняцка-серадняцкіх сялянскіх гаспадарак. Наперакор капітулянскім «тэорыям» аб «ураўнаважаньні» кулака ў сацыялізм, наперакор панічным патрабаваньням правых апартуністаў разьвязаць „вольны абарот" для капіталістычных элемэнтаў і зьнізіць тэмп індустрыялізацыі і аграмаджаньня сельскае гаспадаркі, партыя праводзіць і будзе праводзіць курс на рашучую барацьбу з кулаком, на выкарчоўваньне карэньняў капіталізму ў сельскае гаспадарцы, на хутчэйшае аб'яднаньне індывідуальных бядняцка-серадняцкіх гаспадарак у буйныя калектыўныя гаспадаркі, на падрыхтоўку ўмоў для разьвіцьця плянавага прадукту абмена паміж горадам і вёскай.

Вынікі разгорнутага калектыўнага будаўніцтва выяўляюць велізарныя магчымасьці ўздыму вытворчых сіл сельскае гаспадаркі, якія закладзены ва ўмовах савецкага ладу. Пачынаецца новы гістарычны этап сацыялістычнай перабудовы сельскае гаспадаркі на шляхох узмацненьня вытворчай сувязі пралетарскае дзяржавы з асноўнымі бядняцка-серадняцкімі масамі вёскі.

4. Асноўная цяжкасьць калгаснага будаўніцтва ў сучасны пэрыяд заключаецца ў адсталасьці тэхнічнай базы.

Буйную высокапрадукцыйную і сапраўды сацыялістычную вытворчасьць у сельскай гаспадарцы можна пабудаваць толькі і на базе сучаснай машыннай тэхнікі і электрафікацыі. Таму галоўнае значэньне мае ўтварэньне матар'яльна-тэхнічнай базы для сацыялістычнай перабудовы вёскі.

Пленум ЦК адабрае пастанову Палітбюро аб пашырэньні пляну будаўніцтва трактараў і машын, аб неадкладным пачатку пабудовы двух новых трактарных заводаў, прадукцыйнасьцю да 50 тысяч трактараў (гусянічных) кожны, пабудове двух заводаў камбайнаў, пашырэньні заводаў складаных сельска-гаспадарчых машын, хімічнай прамысловасьці і г. д. Неабходна таксама разгортваньне будаўніцтва электра-станцый і электра-машын для сельскае гаспадаркі і для пераапрацоўкі сельска-гаспадарчых прадуктаў. Усямернае разгортваньне гэтага будаўніцтва ўтворыць неабходную тэхнічную базу буйнага сацыялістычнага земляробства і неабходныя ўмовы для ажыцьцяўленьня грунтоўнай тэхнічнай рэвалюцыі ў сельскай гаспадарцы для яе аграмаджаньня.

Пленум ЦК лічыць неабходным прыступіць да наблежэньня сродкаў сялянскага насельніцтва на фінансаваньне гэтага будаўніцтва, у прыватнасьці шляхам арганізацыі на трактарных заводах і заводах складаных сельска-гаспадарчых машын, прыёму папярэдніх заказаў і практыкі ў задачах непасрэднага пераходу калгасаў і іх аб'яднаньняў на трактары, камбайны, складаныя с.-г. машыны.

Неабходна разгарнуць шырокую кампанію калгасаў на ўтварэньні спэцыяльнага экспартнага фонду для закупкі імпартных трактараў. Ва ўмовах масавага разгортваньня калгаснага будаўніцтва неабходна аддаваць усё больш увагі справе будаўніцтва буйных машынізаваных калгасаў, якія павінны выкарыстаць у сваёй тэхнічнай арганізацыі вопыт саўгасаў; наступова ператвараючыся ў сапраўдныя сацыялістычныя прадпрыемствы, пабудаваныя на базе сучаснай машыннай тэхнікі і навейшых навуковых дасягненьняў. Асабліва важнае значэньне ў справе будаўніцтва буйных калгасаў маюць міжселішчныя машынатрактарныя станцыі. Ствараючы шырокую магчымасьць выкарыстаньня пераважнасьці сучаснай тэхнікі ў [illegible] стаць цэнтрам агульнай калектывізацыі цэлых раёнаў.

Пленум ЦК адабрае ўтварэньне ўсесаюзнага цэнтру машынна-трактарных станцый (Трактарацэнтр) і ўваходжаньне яго ў агульную сыстэму калгаснага будаўніцтва (Усесаюзны Калгасцэнтр), як спэцыяльнага аўтаномнага цэнтру. Маючы вялікі процант безінвэнтарных сялянскіх гаспадарак і рост недахопу трактараў і складаных машын, важнейшая задача калгаснага будаўніцтва ў сучасны пэрыяд заключаецца ў тым, каб побач з будаўніцтвам вышэйшых форм калектыўнасьці на перадавой тэхнічнай базе, садзейнічаць мільёнам сялянскіх гаспадарак выкарыстаць усе магчымыя сродкі і больш простыя прылады вытворчасьці ў межах прасьцейшых калгасаў і каапэрацыйных вытворчых аб'яднаньняў.

Важная роля належыць куставым аб'яднаньням калгасаў, высунутым ініцыятывай саміх калгасаў, і якія цалкам апраўдалі сябе на практыцы калгаснага будаўніцтва. Арганізуючы паўсюду выкарыстоўваньне ў дробных калгасах складаных машын і трактараў, аб'ядноўваючы дробныя калгасы для супольнага будаўніцтва прадпрыемстваў трактарных калён і буйных машынных станцый з цягловай і мэханічнай цягавой сілай (у прыватнасьці шляхам рэарганізацыі існуючых пракатных пунктаў), кустовыя аб'яднаньні павінны стаць вытворчымі цэнтрамі, якія падрыхтоўваюць неабходныя матар'яльна-тэхнічныя ўмовы для ўзмацненьня дробных калгасаў і масавага ўцягваньня ў іх акаляючых сялянскіх гаспадарак.

Такім чынам, будаўніцтва буйных калгасаў павінна разьвівацца разам-

(Працяг на 2-й стар.).

Выкрыта контр-рэвалюцыйная арганізацыя ў УССР.

ХАРКАЎ, 21-XI. Органамі ДПУ УССР выкрыта і ліквідавана контр-рэвалюцыйная арганізацыя, якая называла сябе «саюз вызваленьня Украіны» і мела на мэце аднавіць капіталістычны лад, вярнуць абшарнікаў і закабаліць рабочых і сялян Украіны.

Выдатныя арганізатары прыймалі ў часе грамадзянскай вайны актыўны ўдзел у барацьбе з савецкаю ўладаю, падтрымлівалі сувязь з атаманамі белых банд і падпольнымі кулацкімі паўстанцкімі арганізацыямі (атаман Зялёны, Лазавік, Валвы).

На чале арганізацыі стаялі: ранейшы міністр кіраўнік буржуазнай „украінскай партыі сацыялістаў фэдэралістаў", сябра ўсеўкраінскай Акадэміі Навук—Яфрэмаў; ранейшы прэм'ер міністр пятлюраўскага ўраду „украінскай народнай рэспублікі" і сучасны кіраўнік аўта-кефальнай царквы Чахоўскі; быўшы міністр замежных спраў УНР Міхоўскі і інш. Арганізацыя падтрымлівала самую шчыльную сувязь з пятлюраўскім цэнтрам, які знаходзіцца на службе ў польскіх абшарнікаў і капіталістаў і называе сябе „урад УНР". Адначасна арганізацыя падтрымлівала сувязь з некаторымі прадстаўнікамі чужаземных буржуазных дзяржаў на Украіне.

Арыштаваныя кіраўнікі і сябры гэтай арганізацыі падцьвердзілі ў сваіх паказаньнях ня толькі існаваньне гэтай арганізацыі, але і характар контр-рэвалюцыйнай дзейнасьці, мэты і задачы гэтай арганізацыі. Праграма арганізацыі мела на мэце скінуць савецкую ўладу і абярнуць Украіну ў буржуазную дзяржаву пад кантролем і кіраўніцтвам аднэй з суседніх буржуазных дзяржаў, аднавіць абшарніцкую ўласнасьць на зямлю, аднавіць прыватную ўласнасьць на фабрыкі, заводы і кавальні, выплату абшарнікам за адабраную ў іх зямлю, выплату імпэрыялістычным дзяржавам даўгоў быўшай расейскай імпэрыя і г. д.

З контр-рэвалюцыйнай мэтай арганізацыя выкарыстала таксама ўкраінскую аўта-кефальную царкву, куды ўцягваліся ў якасьці біскупаў, папоў і іншых быўшыя афіцэры, удзельнікі пятлюраўскіх банд і паўстанцкіх арганізацый.

Крывавыя сутычкі паліцыі са студэнтамі.

ВАРШАВА, 20-XI. Публічны даклад прэм'ера Сьвітальскага, якога чакалі з вялікаю зацікаўленасьцю, не апраўдаў надзей. Даклад яго, зачытаны ў залі філярмоніі перад уважліва дабранай аўдыторыяй нічым не адрозьніваўся ад іншых агітацыйных выступленьняў за перагляд канстытуцыі, якія маюць на мэце тэрарызаваць парлямэнцкую апазіцыю і падрыхтаваць грамадзкую думку да магчымасьці повага дзяржаўнага перавароту. Сьвітальскі, аднак, падкрэсьліў, што ўрад хацеў-бы правесьці перагляд канстытуцыі легальным парадкам.

Адзінай дэманстрацыяй супроць падрыхтоўкі грамадзкай думкі да дзяржаўнага перавароту, у сувязі з дакладам Сьвітальскага, была ўчарашняя дэманстрацыя нацыянал-дэмакратычнай моладзі ў асобе некалькіх сотняў студэнтаў супроць нямецка-польскага гандлёвага ўгавору. Між дэманстрантамі і паліцыяй здарылася сутычка, у выніку якой паранена трое паліцэй[illegible] і некалькі студэнтаў.

ПЛЕНУМ ЦЭНТРАЛЬНАГА КАМІТЭТУ УсеКП(б).

Рэзалюцыя аб калгасным будаўніцтве.

(ПРАЦЯГ).

стайнымі шляхамі, у розных формах пры беспарапынным узмацненьні арганізуючага ўплыву сацыялістычнай прамысловасьці і буйных савгасаў над кіраўніцтвам пралетарскай дзяржавы. Задача партыі заключаецца ў тым, каб, улічваючы ўсю складанасьць і рознасьць шляхоў пераходу дзесяткаў мільёнаў сялянскіх гаспадарак да буйнага сацыялістычнага земляробства, усямерна разьвіваць ініцыятыву і самадзейнасьць самых мас у калгасным будаўніцтве, пры ўзмацненьні кіраўніцтва калгасным рухам з боку партыі і разьвіцьці новых форм сувязі і дапамогі рабочае клясы асноўным масам насельніцтва ў справе перабудовы сельскае гаспадаркі. Пры гэтым значна павінна быць павялічана і роля дзяржавы, у першую чаргу зямельных органаў у кіраўніцтве калгасным будаўніцтвам.

5. Грунтоўным недахопам калгаснага руху зьяўляецца параўнальна нізкая прадукцыйнасьць працы, недастатковая вытворчая дысцыпліна і адсутнасьць належнай увагі ў кіруючых органаў калгаснага руху ва ўмовах арганізацыі працы калгасаў. Таму ў кожным калгасе неабходна ўпартая і сыстэматычная барацьба за падвышэньне прадукцыйнасьці працы, за ўзьняцьце ўраджайнасьці, за павялічэньне таварнай прадукцыі. Дзеля гэтага патрэбна, перш-на-перш, дамагчыся рашучага пералому ў узмацненьні працоўнай дысцыпліны ў калгасах на падставе сапраўды сьвядомых адносін членаў калгасаў да сваіх абавязкаў, праводзячы пры гэтым прынцып адказнасьці за выкананьне даручанай працы і ствараючы асабістую матар'яльную зацікаўленасьць кожнага калгасьніка ў падвышэньні прадукцыйнасьці працы (дзённая аплата працы, нарміроўка выпрацовак, сыстэма прэміраваньня і г. д.). Для падвышэньня прадукцыйнасьці працы павінны быць выкарыстаны мэтады сацыялістычнага спаборніцтва, вынікі працы вытворчых нарад і шырокага разгортваньня самакрытыкі.

Жыцьцёвым пытаньнем узмацненьня калгасаў зьяўляецца такая арганізацыя гаспадаркі, якая ў залежнасьці ад умоў раёну забясьпечыла-б максымальнае карыстаньне рабочай сілай калгасьнікаў (жывёлагадоўля, інтэнсыўная культура, падсобныя прадпрыемствы, саматужныя промыслы і г. д.). Кіруючыя органы калгасаў пры рас- [illegible]

залежыць ад сыстэматычнага ўзмацненьня і ўсямернага росту аграмаджаных фондаў калгаснага руху. Рост і ўзмацненьне аграмаджаных фондаў калгасаў зьяўляецца базаю стварэньня неабходных сродкаў вытворчасьці калгасаў. Усямернае павялічэньне гэтай вытворчай базы калгасаў і барацьба супроць разбазарваньня інвэнтару (жывога і мёртвага) з боку ўступаючых у калгасы новых сяброў—зьяўляюцца неабходнай зброяй разгортваньня калгаснага руху. Трэба ўзяць за правіла, праводзячы цьвёрда і рашуча, што дзяржаўная дапамога калгасам даецца пры ўмове ўкладаньня ў калгасы з боку самаго сялянства і асабліва пры ўмовах выкананьня калгасамі прыстасаваных статутамі і дагаворамі патрабаваньняў аб накапленьні ўнутрыкалгасных фондаў. Дзеля гэтага павінна быць ўстаноўлена абавязковае адлічэньне ў непадзельныя фонды калгасаў, мабілізацыя паёў і заснаваньне спэцыяльных фондаў мэтавага назначэньня (збор задаткаў для набыцьця трактараў, арганізацыя індустрыяльных прадпрыёмстваў, стварэньне спэцыяльнага экспартнага фонду для павялічэньня імпарту трактараў, с.-г. машын і г. д.).

8. Адною з форм вытворча-эканамічнага рэгуляваньня калгасаў з боку пралетарскай дзяржавы павінна быць заключэньне калгасамі дагавораў аб кантрактацыі, якія лічаць сваёй задачай павялічэньне таварнасьці калгасаў і забесьпячэньне плянавай часткі імі дзяржаве таварных лішкаў на аснове павялічэньня вытворчасьці калгасу і разьвіцьця іх элемэнтаў аграмаджаньня. Крэдытаваньне і забясьпека калгасаў сродкамі вытворчасьці, і агразоотэхнічнае абслугоўваньне павінны праводзіцца на ўмовах, якія прадугледжваюць абавязковую здачу калгасамі ў вызначаныя тэрміны ўстаноўленых дагаворамі разьмераў таварнай прадукцыі, як па збожжавай галіне гаспадаркі, так і па галіне жывёлагадоўлі, птушніцтва, сыравінных і спэцыяльных культур і г. д., у адпаведнасьці з кірункам іх гаспадаркі.

У сувязі з гэтым неабходна павесьці рашучую барацьбу з тымі калгасамі, якія ня выконваюць сваіх абавязацельстваў у адносінах да дзяржавы, лічачы за лепшае прадаваць лішкі сваёй прадукцыі прыватніку.

9. Перад калгасным рухам, які разгортваецца галоўным чынам па лініі [illegible]

цыянальных раёнах, усімі мерамі спрыяючы гэтай справе.

11. Савгасы, зьяўляючыся сельскагаспадарчымі прадпрыемствамі паслядоўна-сацыялістычнага тыпу, павінны ў сваёй практычнай працы ў яшчэ большай ступені, чым да гэтага часу, служыць прыкладам таго, як трэба арганізаваць буйную вытворчасьць, выкарыстаць высокую тэхніку ў сельскай гаспадарцы. Разам з тым гэтыя дзяржаўныя прадпрыёмствы (савгасы), маючы моцны матар'яльна-тэхнічны апарат, павінны павялічыць сваю ролю рычагоў, якія спрыяюць пераходу індывідуальных сялянскіх гаспадарак на рэйкі калектывізацыі. Неабходна падахвочваць ініцыятыву ў справе заснаваньня непасрэднай гаспадарчай сувязі між дзяржаўнымі прамысловымі прадпрыемствамі (цукровыя, лёнаапрацовачныя, бавоўна-ачыстныя заводы і г. д.) і савгасамі, з аднаго боку, і акаляючымі калгасамі —з другога, ствараючы ва ўсіх магчымых выпадках пад агульным кіраўніцтвам гэтых прамысловых прадпрыёмстваў і савгасаў мешаныя савгасна-калгасныя аб'яднаньні з пагоджаным гаспадарчым плянам, з агульнай тэхнічнай базай (трактарныя калёны, рамонтныя майстэрні і г. д.) з агульнымі прадпрыёмствамі па перапрацоўцы с.-г. прадуктаў (масларобныя, сыраварныя і лёнаапрацовачныя заводы, млыны і г. д.).

12. У сувязі з бурна разгортваючымся калгасным рухам і пастаўленай перад рабочаю клясаю і сялянскімі масамі задачай узьняцьця гэтага руху на больш высокую ступень, пленум ЦК перасьцерагае супроць недаацэнкі цяжкасьцяў калгаснага будаўніцтва і асабліва супроць фармальна бюракратычнага падыходу да яго і ацэнкі яго вынікаў. Пленум ЦК лічыць важнейшай задачай саветаў, асабліва на вёсцы, усямернае павялічэньне ўвагі да справы калектывізацыі. Увага саветаў павінна быць накіравана на найбольш поўнае абслугоўваньне насельніцтва калгасаў, на перавод іх базы ўздымаў і сацыялістычнай перабудовы с.-г. вытворчасьці ў базы агрыкультурных, сацыяльна-бытавых і культурных мерапрыёмстваў саветаў. Неабходна ўзмацніць кіруючую ролю саветаў у адносінах да калектываў, павялічыць адказнасьць саветаў за калгаснае будаўніцтва, увесьці ў сыстэму справаздачу калгасаў перад саветамі [illegible]

най перабудове вёскі. Разгортваючы па ўсім фронце наступ на капіталістычныя элемэнты і ўсямерна ўзмацняючы вытворчую сувязь сацыялістычнай індустрыі сельскай гаспадаркай, партыйныя арганізацыі павінны своечасна мабілізаваць сілы для правядзеньня надыходзячай засеўнай кампаніі, маючы на мэце задачы далейшага разьвіцьця масавага вытворчага каапэраваньня, калектывізацыі сялянскіх гаспадарак і разгортваньня будаўніцтва савгасаў.

Пасьпяхоўны рост хлебазагатовак і сканчэньне іх у пачатку новага году вызваляе сілы партыі, саветаў і каапэрацыі і стварае для правядзеньня пасеўнай кампаніі спрыяючыя ўмовы. Мабілізуючы сілы рабочай клясы і дамагаючыся найбольшай арганізаванасьці і актыўнасьці рабочай грамадзкасьці ў падрыхтоўчай працы, партыя ў надыходзячай засеўнай кампаніі павінна згуртаваць масы сялянства для ажыцьцяўленьня задач гаспадарчага ўздыму і пераходу да калектыўных форм земляробства. Толькі такім чынам аб'яднаўшы масы бядняцкага і серадняцкага сялянства навакол партыі і саветаў, рабочая кляса здолее забясьпечыць рашучае ўзмацненьне сельскагаспадарчай базы сацыялістычнай індустрыялізацыі краіны і тым самым забясьпечыць замацаваньне ўсёй справы будаўніцтва сацыялізму.

Рэзалюцыя аб падрыхтоўцы тэхнічных кадраў.

(Ухвалена пленумам ЦК УсеКП(б) 16-га лістапада па дакладу тав. КАГАНОВІЧА).

I. Праблема кадраў у рэканструкцыйны пэрыяд.

Гіганцкі размах сацыялістычнага будаўніцтва, ажыцьцяўленьне пяцігадовага пляну, які зьяўляецца практычным выяўленьнем лёзунгу партыі „дагнаць і перагнаць“ перадавыя капіталістычныя краіны і, нарэшце, абвастрэньне клясавай барацьбы ў краіне ставяць перад партыяй ва ўсёй шырыні і вострасьці праблему кадраў у рэканструкцыйны пэрыяд.

Недахоп кваліфікаваных тэхнічных і кіраўнічых кадраў, які існаваў у працягу шэрагу гадоў, асабліва абвастрыўся ў сучасны пэрыяд бурнага разгортваньня прамысловасьці і сацыялістычнае перабудовы сельскае гаспадаркі. Мінулы год (фактычна перавышэньне вызначаных пяцігадовым плянам тэмпаў гаспадарчага разьвіцьця, выкрыцьцё раду новых шкодніцкіх спраў) ставіць з яшчэ большай вострасьцю пытаньне аб усямерным фарсаваньні і паляпшэньні справы падрыхтоўкі новых пралетарскіх спэцыялістых.

Сучасны пэрыяд востра ставіць, у сувязі з новымі патрабаваньнямі, пытаньне ня толькі аб колькасьці, але і аб якасьці спэцыялістых. Разьвіцьцё прамысловасьці і сельскае гаспадаркі на падставе апошніх дасягненьняў сусьветнай навукі і тэхнікі, грунтоўная перабудова ўсяго вытворчага апарату, складанасьць сацыяльна - эканамічных працэсаў, якія зараз адбываюцца ва ўмовах барацьбы паміж сацыялістычнымі і капіталістычнымі элемэнтамі, патрабуюць новага тыпу тэхнічных кіраўнікоў і арганізатараў сацыялістычнае гаспадаркі (прамысловасьці, транспарту, сельскае гаспадаркі, фінансаў, каапэрацыі, гандлю і г. д.). Гэтыя кадры павінны ўладаць даволі глыбокімі спэцыяльна-тэхнічнымі і эканамічнымі ведамі, шырокім грамадзка-палітычным кругагледам і якасьцямі, патрэбнымі для арганізатараў вытворчай актыўнасьці шырокіх працоўных мас.

Між тым тэмп падрыхтоўкі новых кадраў спэцыялістых нельга параўнаць з тэмпамі індустрыялізацыі і сацыялістычнае перабудовы сельскае гаспадаркі. Мы стаімо перад вялізным „раздвижением ножниц“ паміж попытам на спэцыялістых і цяперашнімі тэмпамі іх росту. Гэта можа стаць тормазам для далейшага пасьпяховага разьвіцьця сацыялістычнае гаспадаркі, тым больш што ў наяўнасьці ня толькі колькасны недахоп спэцыялістых, але і якасныя недахопы: недахопы іх тэхнічнай кваліфікацыі, нявыстарчальнасьць кваліфікацыі з пункту погляду эканамічнае асьветы, нарэшце, сацыяльна-палітычная няўстойлівасьць, нэйтральнасьць і навет варожасьць вядомай часткі наяўных кадраў спэцыялістых. Гэта апошняе знайшло сваё найбольш яскравае выяўленьне ў дзейнасьці асобных шкодніцкіх груп, якія сьвядома разбураюць сацыялістычную гаспадарку ў інтарэсах капіталізму.

Вядучы рашучую барацьбу са шкоднікамі, скарыстоўваючы параней шаму сумленна і добрасумленна працуючых спэцыялістых, сыстэматычна паляпшаючы варункі іх работы, трэба ўсямерна ўзмацніць падрыхтоўку новых пралетарскіх спэцыялістых, на якіх савецкая ўлада магла-б поўнасьцю і цалкам абаперціся ў сваёй вялізнай рабоце на будаўніцтве сацыялізму, якія задаволілі-б узрастаючыя патрэбы і маглі-б замяніць варожыя нам элемэнты з асяродзішча спэцыялістых і грунтоўна палепшылі-б увесь кадравы склад прамысловасьці і гаспадаркі СССР у яго цэлым.

Правыя элемэнты ў партыі і прымірэнцы не разумеюць усёй вострасьці праблемы падрыхтоўкі новых кадраў у цяперашні пэрыяд. Яны фактычна зьмазваюць задачы фарсаваньня падрыхтоўкі новых кадраў пралетарскіх спэцыялістых. Гэта цалкам супадае з іх асноўным курсам на згортваньне тэмпаў індустрыялізацыі і калектывізацыі сельскае гаспадаркі, на разьвязваньне капіталістычных адносін у краіне. Ня бачачы і не жадаючы бачыць абвастрэньня клясавай барацьбы ў краіне, правыя замазваюць факт палітычнай дыфэрэнцыяцыі сярод спэцыялістых і тэй барацьбы, якую клясавы вораг вядзе супроць сацыялізму праз асобныя групы шкоднікаў.

Правыя не разумеюць, што ня толькі гаспадарчая патрэбнасьць, але і працэс палітычнага расслаеньня сярод спэцыялістых ва ўмовах абвостранай клясавай барацьбы ў краіне з вялізарнейшай вострасьцю ставіць перад савецкай дзяржавай задачу падрыхтоўкі новых кадраў пралетарскіх спэцыялістых. Уся гэта ўстаноўка правых нічога агульнага ня мае з лініяй партыі. Партыя павінна згрупаваць усе свае сілы на вырашэньні праблемы кадраў, важнейшай для сацыялістычнага будаўніцтва.

II. [illegible] забесьпячэньне кадрамі.

1. Мінулы год цалкам і поўнасьцю пацьвердзіў правільнасьць лініі і практычных мерапрыемстваў, вызначаных ліпнёўскім пленумам ЦК 1928 г. аб паляпшэньні падрыхтоўкі новых спэцыялістых і значна пасунуў наперад вырашэньне гэтай праблемы.

Аднак, адзначаючы вядомыя дасягненьні ў рабоце па паляпшэньні падрыхтоўкі новых спэцыялістых (набліжэньне да вытворчасьці, паляпшэньне сацыяльнага складу, паляпшэньне матар'яльнага становішча студэнцтва і г. д.), ЦК канстатуе, што рашэньне ліпнёўскага пленуму ажыцьцяўлялася нездавальняюча як органамі Наркамасьветы і ВСНГ, так і прафсаюзнымі і партыйнымі арганізацыямі.

Падрыхтоўка новых спэцыялістых яшчэ не абярнулася „ў важнейшую задачу ўсёй партыі“. Характарыстыка, дадзеная справе падрыхтоўкі спэцыялістых на ліпнёўскім пленуме, у асноўным застаецца ў моцы і для сучаснага пэрыяду. Работа па забесьпячэньні пяцігодкі кадрамі пастаўлена зусім нездавальняюча і праходзіць бяз колькі-небудзь абгрунтаваных плянаў, бяз вучоту рэальных патрэбнасьцяў і магчымасьцяў іх задаволеньня. ЦК зварочвае асаблівую ўвагу на спэцыяльнасьці, дэфіцытныя з пункту погляду прамысловасьці і навукова-дасьледчай працы (асабліва мэталюргаў, машынабудаўнікоў, хімікаў) і на неабходнасьць прадуманых плянаў у справе стварэньня новых кадраў спэцыялістых з вучотам вопыту замежных прадпрыёмстваў. Лічачы, што намечанае будаўніцтва на працягу пяцігодкі новых 47 ВТНУ і 172 тэхнікумаў недастаткова для поўнага задавальненьня патрэб пяцігодкі, асабліва ў тэхніках, ЦК абавязвае Дзяржплян, ВСНГ, Наркамзем і Наркамасьветы распрацаваць у 3-хмесячны тэрмін пяцігадовы плян падрыхтоўкі спэцыялістых вышэйшай і сярэдняй кваліфікацыі і будаўніцтва новых ВТНУ і тэхнікумаў у адпаведнасьці з канкрэтнымі патрэбамі галін народнай гаспадаркі і яе асобных раёнаў.

Адначасова з гэтым неабходна перагледзець сетку існуючых ВТНУ, надаўшы ім мэтавае значэньне і ліквідаваўшы паралелізм.

3. ВСНГ, Наркамасьветы, НК Шляхоў забясьпечыць ва ўстаноўленыя тэрміны выпуск спэцыялістых з функцыянуючых ВТНУ і тэхнікумаў (ліквідаваць другагоднiцтва). Давесьці выпуск у гэтым годзе да 20 проц. да агульнага кантынгэнту вучашчыхся — для ВТНУ з 4-хгадовым тэрмінам навучаньня і да 25 проц.—для ВТНУ з 3-хгадовым тэрмінам. У мэтах павялічэньня прапускное здольнасьці ВТНУ перавесьці іх на бесьперапынны навуковы год і тыдзень.

4. Усямерна ўзмацніць на працягу бліжэйшых год падрыхтоўку кадраў практычных кіраўнікоў вытворчасьці з ліку найбольш сьвядомых рабочых, шляхам плянавага прасоўваньня іх з ніжэйшых камандных пасад да вышэйшых, пры адначасовым прадстаўленьні ім самых шырокіх магчымасьцяй у справе сыстэматычнага папаўненьня сваіх практычных ведаў і набыцьця неабходнай тэарэтычнай асьветы. На працягу бліжэйшых трох гадоў перападрыхтаваць усю наяўную асноўную масу рабочых практыкаў, якія займаюць тэхнічныя пасады ў прамысловасьці і транспарце.

5. Паставіць сыстэматычную перападрыхтоўку практыкаў па сельскай гаспадарцы з сялян і рабочых—работнікаў калгасаў, савгасаў і зямельных органаў. Саюзнаму Наркамзему сумесна з Наркамасьветы арганізаваць не пазьней студзеня 1930 г. па ўсіх асноўных сельска-гаспадарчых ВНУ і тэхнікумах сетку паскораных курсаў для падрыхтоўкі аграпамічна пісьменных работнікаў, у першую чаргу, для калгасаў.

6. ЦК ухваляе прынятыя Палітбюро рашэньні аб фінансаваньні ВТНУ ў гэтым годзе (значнае павялічэньне сумы на капітальнае будаўніцтва, на лябараторыю, павялічэньне зарплаты пэдагагічнаму пэрсаналу, павялічэньне стыпэндый, пашырэньне практыкі кантрактацыі з унясеньнем у яе большага парадку і сыстэмы і г. д.). ЦК прапануе, адначасова з распрацоўкаю пяцігадовага пляну падрыхтоўкі новых кадраў спэцыялістых, распрацаваць пытаньне аб поўным іх матар'яльным забясьпечаньні (у тым ліку і кватэрным), зацьвердзіўшы разам з пяцігадовым плянам і суму, патрэбную на забесьпячэньне ВТНУ. ЦК пастанаўляе пры выпрацоўцы кантрольных лічбаў і дзяржбюджэту выходзіць з неабходнасьці сыстэматычнага павышэньня ролі затрат на тэхнічную асьвету і навукова-дасьледчую работу.

III. Перабудова навуковай работы ВТНУ.

1. Ня гледзячы на некаторы зрух у ажыцьцяўленьні рашэньняў ліпеньскага пленуму пры правядзеньні бесьперапыннай вытворчай практыкі ў навучаньні, гэта справа знаходзіцца яшчэ ў пачатковым становішчы. У далейшым неабходна: рашучае пашырэньне і якаснае палепшаньне вытворчай практыкі, павялічэньне тэрмінаў вытворчай практыкі з давядзеньнем колькасьці мінімуму, аддаваемага вытворчаму навучаньню, да 40-50 проц.; устанаўленьне папаўненьня тэарытычнага навучаньня вытворчай практыкай на прадпрыемстве, прыстасоўна да асобных галін вытворчасьці, з больш працяжным тэрмінам на прадпрыемстве (напрыклад: 1 месяц—1 месяц, 3 месяцы—3 месяцы і г. д.).

Даручыць ВСНГ СССР у бягучым годзе сумесна з УЦСПС і Наркамасьветы рэспублік арганізаваць у выглядзе вопыту адно-два прадпрыемствы-школу, у якой адбывалася-б падрыхтоўка кадраў (ніжэйшых, сярэдніх і вышэйшых) да сталай работы ў вытворчасьці.

2. Даручыць ВСНГ прыняць меры да рашучага ўхіленьня элемэнтаў фармалізму і неарганізаванасьці ў правядзеньні бесьперапыннай вытворчай практыкі і забясьпечыць пасьпяховае яе правядзеньне, як сыстэмы і формы вытворчага навучаньня. Палепшыць арганічную сувязь органаў прамысловасьці (прадпрыемстваў, трэстаў і іншых аб'яднаньняў) з ВТНУ, тэхнікумамі і навукова-тэхнічнымі інстытутамі ў справе падрыхтоўкі новых спэцыялістаў.

3. Пашырыць сетку ВТНУ новага тыпу з рэзка вызначанай спэцыялізацыяй па пэўных галінах прамысловасьці, са скарочаным тэрмінам навучаньня (у 3 гады), устанавіўшы самы большы тэрмін для ўсіх іншых ВТНУ 4 гады навучаньня. У адпаведнасьці з гэтым павінны быць прадугледжаны навуковыя пляны і праграмы, прычым неабходна рашуча зьнішчыць фармальна-мэханічны падыход да гэтай работы і праводзіць яе больш глыбока і сыстэматычна з тым, каб у 1930-31 г. магчыма было пачаць навуковы год па новай праграме. У прыватнасьці, неабходна забясьпечыць у праграмах ВТНУ канкрэтную эканоміку і марксысцкую гісторыю тэхнікі: у адпаведнасьці да новых праграм і навучальных плянаў забясьпечыць перавыданьне падручнікаў.

4. ЦК лічыць патрэбным грунтоўна палепшыць справу падрыхтоўкі эканамістых як для прамысловасьці, так і для гандлёвых, фінансавых, плянавых і статыстычных органаў; упарадкаваць сыстэму і напрамак эканамічных ВНУ; надаць адпаведным ВНУ, фа[...] тэтам, аддзяленьням пэўную мэ[...] ўстаноўку ў сувязі з патрэбамі [...] роднае гаспадаркі; перагледзець пр[...] му і вучэбныя пляны прыстасоў[...] мэтавай устаноўкі тэй або іншай факультэту, аддзяленьня.

Даручыць спэцыяльна распрацa[...] пытаньне аб забесьпячэньні экан[...] ных ВНУ як у адносінах іх абст[...] ваньня, так і нацыянальнага станов[...] студэнцтва і настаўнікаў.

Лічыць, што ВСНГ, Наркамган[...] Наркамфін, Дзяржплян, Цэнтраса[...] ЦСУ павінны мацней зьвязацца з [...] камасьветы і з ВНУ для забесьпяч[...] ня больш пасьпяховай падрыхт[...] эканамістых і выкананьня прыняг[...] нумам ЦК пастаноў.

5. Палепшыць якасна і пашыр[...] колькасна падрыхтоўку навукова-[...] ледчых і пэдагагічных кадраў, у [...] ватнасьці, папаўняць пэдагагічныя [...] ры спэцыялістымі з вытворчасьці, [...] аўладаюць патрэбнай тэарытычнай [...] рыхтоўкай. Побач з рацыянальным [...] карыстоўваньнем старых кадраў, б[...] энэргічна падрыхтоўваць і высоў[...] маладыя навуковыя сілы, асабліва [...] рабочых і партыйцаў. Зьмяніць м[...] ды адбору гэтых працаўнікоў, шыр[...] ўлічваючы вопыт навуковых гурт[...] конкурсаў, публічнай абароны нав[...] вай працы і іншых відаў адпавед[...] спаборніцтва.

Вылучыць ужо ў гэтым годз[...] скончыўшых ВТНУ рабочых і к[...] містых ня менш 300 чал. для нав[...] ва-дасьледчай і пэдагагічнай раб[...] загадзя падрыхтаваўшы іх спэцы[...] для гэтае мэты.

6. Адзначаючы, што пастанова [...] нёўскага пленуму аб выкарыстаньні [...] межнага вопыту выканана ў вельмі [...] бай ступені, ЦК прапануе, згодна з па[...] новаю ліпнёўскага пленуму, павяліч[...] у бягучым годзе пасылку работн[...] заграніцу (ня менш 500 чал.).

Адначасова трэба больш рашуча п[...] цягваць на тэхнічна-гаспадарчыя і [...] вукова-дасьледчыя работы выдат[...] заграгічных спэцыялістых, арганіза[...] лепшае іх выкарыстоўваньне. Заб[...] печыць на справе сыстэматычнае [...] пісваньне замежнай тэхнічнай літ[...] туры, арганізацыю лекцый замеж[...] спэцыялістых, так і лекцый аб [...] межных досьледах, якія чыталі [...] савецкімі спэцыялістамі, а так[...] вывучэньне студэнтамі і маладымі [...] цыялістымі чужаземных моў. Адн[...] сова патрэбна сыстэматычнае заб[...] пячэньне ўсіх лябараторый В[...] ВТНУ належным заграгічным абст[...] ваньнем.

IV. Пытаньні арганізацыі і кіраўніцтва ВТНУ.

1. Канстатуючы, што перадача ВТНУ пад кіраўніцтва ВСНГ поўнасьцю сябе апраўдала, лічыць неабходным згуртаваньне пры ВСНГ новых будуючыхся індустрыяльных ВТНУ і тэхнікумаў, а таксама далейшую перадачу ўжо ў 1929 30 г. некалькіх ВТНУ для цяжкай індустрыі. Рашуча палепшыць работу „Главтузу“, узмацніць яго работнікамі і ўскласьці на яго адказнасьць за ўвесь адміністрацыйна - гаспадарчы і навукова-пэдагагічны стан ВТНУ, якія перададзены пад яго кіраўніцтва. Адначасова перадаць Наркамзему некалькі сельска-гаспадарчых ВНУ. Разам з гэтым палепшыць работу Наркамасьветы ў агульным кіраўніцтве вышэйшай асьветаю, а таксама ўзмацніць праграмна-мэтадычнае кіраўніцтва, у тым ліку і ВТНУ, перададзенымі ВСНГ, НК Шляхоў і Наркамзему.

2. Прыняць рашучыя меры да зьлiквідаваньня існуючых яшчэ да гэтага часу недахопаў ва ўнутранай арганізацыі ВТНУ; згуртаваць у кіраўніцтве ВТНУ усе адміністрацыйна - пэдагагічныя функцыі, вызваліўшы ад гэтага студэнцкія арганізацыі; партарганізацыі, ажыцьцяўляючы партыйны ўплыў і кіраўніцтва ў грамадзка-палітыч[...] жыцьці ВТНУ, не павінны мяшац[...] дэталі кіраўніцтва і непасрэдныя [...] параджэньні адміністрацыі; замя[...] выбарнасьць у праўленьне (рэкта[...] дэканы і г. д.) назначэньнем адпа[...] нымі кіруючымі органамі. Адначас[...] стварыць пры ВТНУ працаздольн[...] саветы з прадстаўнікоў прафсаю[...] гаспадарчых органаў, прафэсуры [...] студэнцтва.

3. ЦК прапануе партыйным арг[...] зацыям узмацніць партыйную раб[...] камуністычнае выхаваньне новых [...] раў, загартоўваючы іх у барацьбе [...] клясава варожымі элемэнтамі. Н[...] ходна рашуча палепшыць работу пр[...] арганізацый, дабіцца рашучага [...] ляпшэньня працоўнай дысцыплі[...] эфэктнасьці вучобы, што зьяўляе[...] для камуністаў у ВТНУ такім-жа в[...] ным наказчыкам, як і вытвор[...] дысцыпліна на прадпрыемстве. А[...] часова неабходна рашуча ліквідава[...] перагрузку студэнтаў, скараціў[...] колькасьць сходаў, паседжаньняў п[...] ВТНУ і разгрузіўшы студэнтаў [...] лішніх грамадзкіх абавязкаў.

V. Палепшаньне сацыяльн. складу ВТН[...]

1. Адзначаючы павялічэньне рабочага асяродку ў ВТНУ ў прыёме 1928-29 г. г., у бліжэйшыя гады давесьці процант рабочага асяродку сярод агульнага прыёму ня менш 70. У сельскагаспадарчых ВТНУ процант рабочых, батракоў, бедпаты і калгасьнікаў павінен складаць ня менш 75. Адначасова неабходна палепшаньне складу студэнцтва, ачышчэньне ВТНУ ад варожых элемэнтаў, не ў парадку кампаніі, а ў парадку сыстэматычнага вывучэньня і палепшаньня складу студэнцтва.

2. Рэарганізаваць рабфакі па прынцыпу спэцыялізацыі і мэтавага іх назначэньня, прымацаваўшы асобныя рабфакі да адпаведных ВТНУ. Устанавіць, што на індустрыяльна-тэхнічныя рабфакі павінна залічацца 90 проц. рабочых і работніц, на сельска-гаспадарчыя—ня менш 75 проц. рабочых, батракоў, беднаты і калгасьнікаў.

Пашырыць сетку і агульную колькасьць вучняў на рабфаках у адпаведнасьці з пяцігадовым плянам камплектаваньня ВТНУ.

3. Адзначаючы слабае выкананьне пастаноў ліпнёўскага пленуму ЦК аб узмацненьні вучэбнай падрыхтоўкі асоб, якія канчаюць школы II ступені, ЦК прапануе дамагчыся ў гэтай справе рашучага пералому і забясьпечыць папаўненьне ВТНУ з асоб, якія канчаюць школы II ступені, пераважна дзецьмі рабочых, батракоў, беднаты і калгасьнікаў, у адпаведнасьці з гэтым павінны быць прагледжаны праграмы школ II ступені, палепшана сыстэма падрыхтоўкі, сацыяльны склад вучняў і матар'яльнае іх становішча (асабліва ў школах рабочых раёнаў).

Школы сялянскай моладзі, падрыхтоўваючы, пераважна, кадры для практычнай працы ў галіне сельска-гаспадарчай працы, павінны адначасна б[...] крыніцаю папаўненьня бядняцка-серадняцкай моладзьдзю сельска-гаспадарчых тэхнікумаў і ВНУ.

4. Прызнаючы вопыт пасылкі [...] вучобу „1000“ сябе апраўдаўш[...] правесьці ў 1930-31 годзе вярбоўк[...] ВТНУ ня менш за 2000, а ў наст[...] ным годзе—ня менш 3000; у сельс[...] гаспадарчыя ВТНУ ў 1930 годзе [...] кіраваць 1000, і ў 1931 годзе—20[...] Фракцыі ЎЦСПС наладзіць сыстэ[...] тычную агульна-адукацыйную падр[...] тоўку рабочых—камуністаў і беспа[...] тыйных (за кошт прафсаюзаў), асаб[...] ва выявіўшых тэхнічную ініцыяты[...] У бліжэйшыя два гады ў такім [...] радку падрыхтаваць у ВТНУ—у 192[...] 3000, а ў 1930-31 г.—5000 ква[...] фікаваных рабочых; для навучаньня [...] сельска-гаспадарчых ВНУ—2000 се[...] ска-гаспадарчых і лясных рабочых, [...] бясьпечыўшы гэтыя наступаючыя [...] ВТНУ і ВНУ кадры звыш звычайн[...] стыпэндыі яшчэ дадатκова з сродк[...] адпаведных гаспадарчых органаў, пр[...] блізна ў такім самым парадку, [...] „1000“.

Пашырыць сетку курсаў па па[...] рыхтоўцы ў ВТНУ і сельска-гаспада[...] чыя ВНУ рабочых і батракоў.

Абавязаць ЦК УсеЛКСМ штогод[...] падрыхтоўваць у ВТНУ і тэхнікум[...] да 5.000.

Палiткіраўніцтву Чырвонай арміі [...] ліку дэмабілізуемых рабочых і сял[...] штогоду падрыхтоўваць у ВТНУ [...] сельска-гаспадарчыя ВНУ і тэхнікум[...] ня менш за 3.000.

Адначасна неабходна распрацава[...] сыстэму як сярэдняй, так і выш[...] шай завочнай тэхнічнай падрыхтоўк[...] навучаньня рабочых, батракоў і г.

(Канец у наступным нумары).

КААПЭРАЦЫЮ—ПАД КАНТРОЛЬ МАС.

УДАРЫМ ПА НЯДБАЙНЫХ АДНОСІНАХ ДА СПРАВЫ КААПЭРАВАНЬНЯ БЕДНАТЫ, ПА СКРЫЎЛЕНЬНЯХ КЛЯСАВАЙ ЛІНІІ Ў ГАЛІНЕ СКАРЫСТАНЬНЯ КРЭДЫТАЎ І ФОНДАЎ. РОСПУСК МЯСЦКОМУ БЕЛКААПСАЮЗУ ПАВІНЕН СЛУЖЫЦЬ УРОКАМ ДЛЯ ПРАФСАЮЗНЫХ ЯЧЭЕК КААПЭРАЦЫЙНЫХ АРГАНІЗАЦЫЙ.

Трэба выправіць скрыўленьні.

Пры абсьледваньні працы Любаньскага, [illegible] спажывецкіх таварыстваў [illegible]

[illegible]

Гісторыя скураных куртак МЦРК.

[illegible]

Вывады і ацэнку дадуць органы пракуратуры, якім прыдзецца з гэтай вельмі цікавай гісторыяй.

В. Паўночны.

„[illegible]жныя“ справы мясцкому Белкаапсаюзу.

[illegible] пашла насустрэч мясцкому [illegible] на яго. Толькі насьля 8 месяцаў [illegible]рвула тав. Катлярова на сваю [illegible]ю пасаду.

[illegible] паведнасьці генеральнай лініі партыі, трэба зараз-жа распачаць новую работу, пераходзячы на новыя рэйкі, новыя мэтады.

А. Арсі.

[Пол]ацкі ЦРК „дапамагае“ працкалектыву

[Пол]ацку з вясны мінулага году [illegible]ся працкалектыў гароднікаў. [illegible]ў быў першым у Беларусі, бяз, [illegible] бяз моцнага апарату [illegible]асных сродкаў. [illegible]оп грошай, вялікая колькасьць некваліфікаваных і зусім непры[illegible]ных да працы жанчын (умо[illegible]цы, балоты і пяскі замест го[illegible] к таму варожыя адносіны ту[illegible] дзячоў да працкалектыву, [illegible]ць цяжкія ўмовы для працы. Акруговае кіраўніцтва зьвяр[illegible]а Полацкага ЦРК з просьбай [illegible]анс пад гародніну. Полацкі [illegible] адыктаваў немажлівыя ўмовы, [illegible]ньне іх яшчэ больш жорсткае: бракоўка добрай гародніны, зварот гародніны залежалай у крамах, вялізарныя накідкі (50-100 проц.), агульная скідка 15 проц. за камісію і т. д.

Буракі ледзь-ледзь удалося часткова здаць. Умовіўшыся напярэдадні з гандлёвым інспэктарам ЦРК—Пятроўскай, працкалектыў сабраў людзей і павёз моркаў у горад. Ад 9-й да 2-й гадзіны цягнулася валынка, ганялі падводы з поўнымі вазамі і не хацелі прыняць апошнюю. Прыняўшы—звалілі, ў просты склеп. Пачаліся дажджы, надыходзяць маразы. Гародніна ў мяхах у кучках гніе. ЦРК прапануе аддаць яе амаль задарма, а не дык зусім ня прымае, бо ўмова у карысьць ЦРК.

Адным і тым-жа.

(Магілеўскі раён).

У Таўпечыцкім спажывецкім таварыстве тавары звычайна атрымліваюць адны і тыя-ж сяляне, што жывуць побач з крамаю.

Ніякага вучоту ў разьмеркаваньні дэфіцытных тавараў няма. Прыказчык раздае іх, каму сам хоча—родным, крэўным і сваякам.

Сяляне—беднякі і серадняки з дальніх вёсак хоць і зьяўляюцца пайшчыкамі, але тавараў з Таўпечыцкай каапэрацыі і ў вочы ня бачаць.

Юр.

Выканаць дадатковыя пляны па хлебазагатоўках да 1-га сьнежня

Згуртаваным бядняцка-серадняцкім фронтам націсьнем на кулака-заможніка. Максымальна ўзмацніць тэмп ільназагатовак і давесьці плян да кулацка-заможнага двара. Арганізаваць рабочыя брыгады для кантролю над складамі хаваньня хлеба і бульбы. Бабруйшчына і Мазыршчына ў загатоўках адстаюць

Не паслабляць тэмпу загатовак.

(Гутарка з Наркомам Гандлю БССР тав. Бэнэкам).

Хлебазагатоўкі заканчваюцца.

Хлебазагатоўкі ў цэлым шэрагу акруг БССР ужо скончаны, [illegible]

[illegible]

Загатоўкі ільну праходзяць слаба.

[illegible]

Забыліся аб загатоўках іншых відаў сыравіны.

[illegible]

Дабіцца пералому ў утварэньні адзорачных пунктаў.

[illegible]

Калёты рабочых брыгад

(Аршанская акр.)

[illegible] грузам для арганізацыі і установу, які даўно ляжыць і не выкупляецца адрасатамі.

Груз Белкаапсаюзу ляжыць з 10 верасьня, электрычны рухавік нейкай арганізацыі ляжыць з 2 жніўня, грузы для савгасаў Цяцерына, Холаўе і Межава ляжыць з 12 верасьня; наогул рознага грузу на прад'яўнікоў дублікатаў ляжыць на станцыі вельмі [illegible] бульбы.

Трэцяя брыгада выявіла, што на адным загатавіцельным пункце адсутнічаюць табліцы мэтрычных мерак і пераводаў з пудоў у кілёграмы. Выплата робіцца за пуды, а прымаецца хлеб кілёграмамі. Гэта выклікае частыя непаразуменьні з боку сялянства, бо апошняе яшчэ ня ведае пераводу кілёграмаў у пуды. Такім парадкам сяляне нездаволены. Гэта самая брыгада выявіла аднаго кулака—індывідуальніка з в. Рудкаўшчына—Кавалеўскага Цімоха, які зьяўляецца сябрам камісіі садзейнічаньня хлебазагатоўкам і прывёз здаваць хлеб разам з чырвоным абозам, як бядняк і такую ж норму.

А.

ЧЫРВОНАЯ БЕЛАРУСЬ

Хлебазагатоўкі на Мазыршчыне

Прэзыдыумам АВК адзначана, што дзякуючы актыўнаму ўдзелу ў дапамозе бядняцка-серадняцкага сялянства хлебазагатоўкам, заданьне хлебазагатовак выканана ўсімі раёнамі з правышэньнем, за выключэньнем Азарыцкага раёну. Выкананьне гэтага заданьня пайшло, галоўным чынам, праз Чырвоныя абозы дабраахвотнай здачы лішкаў хлеба.

Раней дапушчаныя скрыўленьні клясавай лініі ў хлебазагатоўках, у асноўным, выпраўлены, але усё-ж у асобных раёнах недаабкладаньне заможнікаў і кулацтва наглядаецца і да гэтага часу. Нават Жыткавіцкім, Каралінскім, Пятрыкоўскім, Параўлянскім і Калінкавіцкім Райвыканкомамі не прадстаўлены зьвесткі ў акрвыканком да гэтага часу аб прынятых імі мерах прымусовага спаганяньня лішкаў хлеба з кулацтва, а гэтае дае падставу лічыць, што імі нічога ня зроблена ў гэтай галіне. Паслабленьне нажыму на кулака ў хлебазагатоўках сьцьвярджаецца яшчэ і тым, што Слабадзкім с-с, Калінкавіцкага раёну адхілена ад накладаньня штрафаў на некалькім справам на заможнікаў, якія ўхіляюцца ад здачы хлеба.

Калгассаюз ня мае вучоту таварных лішкаў хлеба па калгасах, і дзякуючы гэтаму некаторыя калгасы ўхіляюцца ад здачы лішкаў хлеба, а таксама і закантрактаванага ў іх аўсу і ячменю. Зусім слаба паступае закантрактаваны хлеб з кулацкіх гаспадарак. Слаба працуюць камісіі садзейнічаньня хлебазагатоўкам а некаторыя з іх зусім бязьдзейнічаюць.

Уласьнікі млыноў адмаўляюцца ў здачы памольнага збору, што пацьвярджаецца падачай з іх боку 83 заявы аб скарачэньні заданьня, а між тым, устаноўлены факты прадажы гэтымі млынарамі хлеба на прыватным рынку. Усяго толькі 7 асоб прыцягнута да штрафаў і судовай адказнасьці за ўхіленьне здачы памольнага збору. Вінаваты ў гэтым Акргандлю, Саюзхлеб і Райвыканкомы.

Да гэтага часу ня зроблен агляд становішча і аховы хлебных складаў па акрузе. Вакол Калінкавіцкай харчавой і с-г сыравіннай базы ўжо 4 разы ўзьнікалі пажары, а 5-ы раз, у ноч на 13-14-XI база падпальвалася з 3-х бакоў рукой контр-рэвалюцыйнага шкодніцтва.

Пры ўсім гэтым становішчы акрвыканкомам разьмяркована па раёнам 1050 тон дадатковага заданьня хлебазагатовак, акрамя памольнага збору і кантрактацыі, прычым, дадзены дырэктывы ўзмацніць хлебазагатоўкі, шляхам большай арганізацыі чырвоных абозаў, узмацненьня нажыму на кулака.

М. З.

Выканалі 197 проц. заданьня

(Буда-Кашалеўскі раён, Гомельшчына.)

На Губіцкаму сельсавету плянам было прадугледжана загатовіць 1080 пудоў яравога і азімага збожжа.

На ўсіх пунктах раёну сельсаветам былі праведзены сходы беднаты, дзе растлумачвалася значэньне хлебазагатовак.

Бядняцкая частка адгукнулася на заклік савецкай улады і сваімі „фун[illegible]“ наладзіла першы чырвоны абоз здаўшы ў каапэрацыю 225 пудоў рознага збожжа.

Больш заможная частка вёскі няпрыхільна аднеслася да хлебазагатовак і хацела ўвільнуць ад дабраахвотнай здачы хлебных лішкаў. Абраная камісія з шырокім удзелам бядняцкіх колаў вёскі перагледзела сьпіс заможнай часткі і зрабіла некаторыя захады па прымусовую здачу лішкаў хлеба.

Усяго-ж па Губіцкаму сельсавету замест 1080 пудоў плянавага разьмеркаваньня было здадзена 2132 пуды, што складае 197 проц. заданьня.

У правядзеньні хлебазагатоўчай кампаніі арганізацыі чырвоных абозаў актыўны ўдзел прынялі настаўнікі сельсавету і Губіцкая ячэйка бязбожнікаў.

Загатоўка бульбы для рабочых Масквы і Ленінграду прайшла таксама здавальняюча. Чырвонымі абозамі і індывідуальна здадзена каля 15000 пудоў, г. зн. ледзь ня ўсе цалкам 100 процантаў.

Блісьцінаў

Мопраўцы на пагрузцы бульбы

([illegible] акруга.)

Клічаўскім райкомам МОПР быў арганізаваны Мопраўскі суботнік па пагрузцы бульбы ў вагоны на станцыі „Несята“.

На заклік РК МОПР зьявіліся некалькі сот мопраўцаў і ня мопраўцаў. На суботнік зьявіліся старыя сяляне з вёсак Маргаўшчына, Дзьмітраўка. На пагрузцы было арганізавана спаборніцтва на найхутчэйшай пагрузцы вагонаў.

Вялікай перашкодай у рабоце было тое, што з перабоям дастаўляліся вагоны. З боку начальніка станцыі і яго памоцніка была дапушчана халатнасьць да дастаўкі вагонаў да мейсца пагрузкі, 10 вагонаў прыходзілася мопраўцам гнаць на цэлы кілёмэтр. Ня глядзячы на перабоі ў рабоце, праведзена пагрузка 5-ці вагонаў.

Уся зарплата за пагрузку ідзе ў фонд зімовай дапамогі палітзьняволеным.

Мопраўская арганізацыя разгарнула шырокую работу па збору мяшкоў для загатоўчай арганізацыі. Клічаўская Нацыянальная ячэйка МОПР ужо перадала каапэрацыі некалькі дзесяткаў сабраных мяшкоў.

Левін.

Шкоднікаў загатовак—да адказнасьці.

(Магілеўская акруга).

Надосечы было праверана выкананьне арэдных умоў на млынох і крупарушках па трох раёнах Магілеўшчыны. Праверка выявіла цэлы шэраг уласьнікаў млыноў і крупарушак, якія зьяўляюцца шкоднікамі ў загатоўках. За 18 арандатарамі лічыцца запазычанасьць па памольнаму збору ў 2500 пудоў збожжа.

Каб перашкодзіць загатоўкам, гэтыя ворагі самаўласна на доўгі час зачынялі прадпрыемствы.

Гэтыя 18 асоб райвыканкомамі аштрафаваны на суму ад 50 да 500 рублёў.

АВК зацьвердзіў рашэньне райвыканкомаў і ухваліў двох найбольш злосных шкоднікаў—Клімова і Астапенкава—прыцягнуць яшчэ і да судовае адказнасьці.

Юр.

Правая рэвізія ленінскага каапэратыўнага пляну.

Ле[нін]скі каапэратыўны плян, які [выкладзены ў брош]уры ў брашуры „О продналоге“ [і артык]уле „О кооперации“, складае [адну з] асноўных падстаў ленінскага [вучэнн]я аб сацыялістычным будаўніцтве [у н]ашай краіне і, значыцца, ува[ходзіць] складанай часткай у ленінскае [разуме]ньне характару нашай рэвалю[цыі. Вось] чаму ўсякая рэвізыя ленінскага каапэратыўнага пляну няўхільна [прыв]одзіць да памылковых поглядаў у [разуме]ньні характару і зьместу нашай рэвалюцыі, і, наадварот, памылкі, [адыход] ад ленінізму ў гэтых пытаньнях няўхільна прыводзяць да рэвізыя [ленінскіх] поглядаў на асноўную сутнасьць [ленінск]ага каапэратыўнага пляну.

[Ленін]скі каапэратыўны плян пра[дугледжва]е мэту ўцягненьня мільёнаў і[ndividual]ў сялянскіх гаспадарак у рэчы[шча с]ацыялістычнага будаўніцтва, іх [уцягне]ньне да будаўніцтва сацыяліз[му праз] сацыялістычную перадзелку. [Пры п]ераходзе да НЭП'у, калі перад [партыя]й і краінай у якасьці асноўнай [задачы] стаяў уздым ад зруйнаваньня [прамыс]ловасьці і сельскай гаспадаркі, [Ленін] не пераставаў надкрэсьліваць [асноўн]ую сутнасьць каапэратыўнага [пляну]—уцягненьне асноўных мас сялянства ў сацыялістычнае будаўніцтва. [Глыбок]а бязглуздымі зьяўляюцца ўпэў[ненасьці] некаторых „тэорэтыкаў“ сялянскага пытаньня, быццам Ленін меў [два ка]апэратыўных пляна: адзін—быццам дадзены ў брашуры „О продналоге“ а другі ў артыкуле „О кооперации“.

І [ў] брашуры „О продналоге“ і ў [артыку]ле „О кооперации“ У. І. Ленін [став]іў адну асноўную задачу—па[казаць,] якімі шляхамі магчыма падвесьці сялян да сацыялізму. Але мэтады гэтага ўцягненьня асноўных мас сялянства ў працэс сацыялістычнай перадзелкі сельскай гаспадаркі для Леніна ня былі застыўшымі, раз назаўсёды дадзенымі на ўсіх этапах эканамічнага разьвіцьця.

„**Трэба ўмець**—пісаў У. І. Ленін,—**знайсьці ў кожны момант тое асаблівае зьвяно ланцуга, за якое трэба ўсімі сіламі ўхапіцца**, каб утрымаць увесь ланцуг і падрыхтаваць трывалы пераход да наступнага зьвяна“. (Ленін. Том XVIII ч. I ст. 379).

Гэтая ленінская тэорыя зьвяна і ляжыць у аснове зьместу ленінскага каапэратыўнага пляну.

У першы пэрыяд НЭП'у **гэткім зьвяном** у справе ўцягненьня сялян ў сацыялістычную перадзелку быў гандаль.

«Гандаль—вось тое зьвяно ў гістарычным ланцугу падзей у пераходных формах нашага сацыялістычнага будаўніцтва 1921-22 г., за якое трэба нам усімі сіламі ўхапіцца, нам, пралетарскай дзяржаўнай уладзе, нам, кіруючай камуністычнай партыі. Калі мы зараз за гэтае зьвяно дастаткова моцна ўхопімся, мы ўсім ланцугом у бліжэйшым будучым заўладаем напэўна, а інакш нам усім ланцугом не заўладаць, асновы сацыялістычных грамадзка-эканамічных адносін не пабудаваць» (Ленін—там-жа).

Моцна ўхапіўшыся за гэта зьвяно. пралетарыят заснаваў моцную змычку з аснаўнымі бядняцка-серадняцкімі масамі вёскі і перашоў разам з імі на больш высокі этап уладаньня асновай «сацыялістычных грамадзка-эканамічных адносін».

Асноўным зьместам сувязі на першым аднаўленчым этапе НЭП'у было разгортваньне таваразвароту, узмацненьне эканамічных сувязяў паміж горадам і вёскай шляхам абагульненьня гандлёва-бытавых апэрацый, т. зн. шляхам каапэраваньня сфэры звароту.

На каапэраваньне таваразвароту паміж горадам і вёскай не вырашае праблемы ўцягненьня асноўных мас сялянства ў русло сацыялістычнага будаўніцтва, бо «пераход ад каапэрацыі дробных гаспадароў да сацыялізму, ёсьць пераход ад дробнай вытворчасьці да буйнай» (Ленін), г. зн. абагуленай вытворчасьці.

Таму з пашырэньнем і ўзмацненьнем сацыялістычнага сэктару народнай гаспадаркі сувязь паміж горадам і вёскай узьнялася на **новы** этап, яе асноўным зьместам зрабіўся ня проста таваразварот, а абагуленьне вытворчасьці.

Сацыялістычная перадзелка вёскі праз разьвіцьцё калгаснага руху, працу машына-трактарных станцый, суцэльную калектывізацыю асобных раёнаў нашай краіны, ёсьць практычнае ажыцьцяўленьне ленінскага каапэратыўнага пляну ў штодзённай сапраўднасьці.

Правыя элемэнты, не разумеючы ленінскай тэорыі зьвяна, падмяняюць задачу сацыялістычнае перабудовы вёскі агульнымі гутаркамі аб разьвіцьці вытворчых сіл сельскай гаспадаркі наогул, аб разгортваньні таваразвароту і нармалізацыі рынку.

Таваразварот як асноўнае зьвяно застаўся далёка ззаду на пеpажытым этапе. У сучасных умовах і ў таваразвароце паміж горадам і вёскай пачынаюць заваёўваць пануючае месца таксама новыя формы сувязі. Кантрактацыя, якая зьвязвае дробнага таваравытворца з дзяржавай, зьяўляюцца выражэньнем новых форм сувязі ў галіне таваразвароту.

«Зразумела, што пакуль ня было масавага калгаснага руху, «столбовой дорогой» зьяўляліся нізкія формы каапэрацыі, снабжэнчаская і збытавая каапэрацыя, а калі выступіла на сцэну вышэйшая форма каапэрацыі, яе калгасная форма, апошняя зьявілася „столбовой дорогой“ разьвіцьця. Гаворачы бяз дужак, сталбавую дарогу сацыялістычнага разьвіцьця вёскі складае каапэратыўны плян Леніна, які ахапляе ўсе формы сельска-гаспадарчай каапэрацыі, ад ніжэйшых (снабжэнчаска-збытавая) да вышэйшых (вытворча-калгасная). Процістаўляць калгасы каапэрацыі, значыцца, зьдзеквацца над ленінізмам і расьпісацца ў сваёй уласнай цемнаце“. (Сталін—„Год вялікага пералому“, „Правда“ ад 7 лістапада 1929 г.).

Правыя элемэнты, якія не разумеюць асноўнага зьместу ленінскага каапэратыўнага пляну, процістаўляюць калгасы каапэрацыі, бачучы асноўную задачу апошняй выключна ў каапэраваньні сфэры гандлю. Адсюль, з гэтага процістаўленьня выцякае апартуністычная тэорыя правых аб несацыялістычнай сутнасьці калгаснага руху. Правыя тэорэтыкі сьцьвярджаюць, што паміж калгасамі і індывідуальнай сялянскай гаспадаркай з пункту гледжаньня рыначных адносін няма рашаючай розьніцы. Станавіцца на гэты пункт гледжаньня—значыцца не разумець усяго значэньня калгасаў як асноўнага шляху сацыялістычнай перадзелкі сельскай гаспадаркі.

Рэвізіянісцкія погляды правых ухілістаў у пытаньні аб разуменьні ленінскага каапэратыўнага пляну знайшлі найбольш яскравае выяўленьне ў брашуры Н. І. Бухарына „Палітычнае завяшчаньне Леніна“.

Разьбіраючы ленінскія артыкулы 1923 г. т. Бухарын піша: „Канкрэтызуючы пытаньне аб тым, **на якой-жа арганізацыйнай базе** павінна быць сувязь паміж узрастаючай індустрыяй і дробнымі і драбнейшымі сялянскімі гаспадаркамі, Ленін разгортвае свой **„каапэратыўны плян“**, плян сувязі праз „каапэратыўны зварот“ (Н. І. Бухарын—Палітычнае завяшчаньне Леніна, стар. 18).

У гэтай пастаноўцы пытаньня заложана ўся апартуністычная філёзофія правай апазіцыі па пытаньню аб разуменьні ленінскага каапэратыўнага пляну. Тав. Бухарын скажае асноўны зьмест ленінскага пляну, калі падкрэсьлівае, што сутнасьць яго «каапэратыўным звароце“. Ленінскае ў зьвяно забыта. Формы сувязі з вёскай разглядваюцца т. Бухарыным якраз назаўсёды дадзеныя, застыўшыя, не падлягаючыя зьменам. Замест жывой рэвалюцыйнай дыялектыкі дадзена мёртвая схэма.

Аднак, гэтым не абмяжоўваецца рэвізія ленінскага пляну сацыялістычнай перабудовы вёскі з боку т. Бухарына. „**Нам трэба**—піша тав. Бухарын—**зачапляць селяніна за яго інтарэсы, ня мудрствуючы, бяз усякіх выкрутасаў**... Для ажыцьцяўленьня каапэратыўнага пляну патрэбна **культурная рэвалюцыя**, бо дзеля ажыцьцяўленьня пагалоўнага каапэраваньня трэба, у першую чаргу, каб каапэратары **цывілізавана** гандлявалі“ (там-жа ст. 20).

У гэтай цытаце зроблена шмат памылак. Папершае, зусім мэханічна пастаўлена пытаньне аб зачэпцы селяніна. Зачапіць селяніна за яго інтарэсы, зразумела, неабходна, але гэтая зачэпка павінна быць зроблена такім чынам, каб інтарэсы селяніна саўпалі з агульнымі інтарэсамі сацыялістычнай перабудовы краіны. Менавіта гэта меў на ўвазе У. І. Ленін, калі фармуляваў сваю думку аб неабходнасьці «зачапляць селяніна за яго інтарэсы».

Ленін прапанаваў прыватны інтарэс селяніна злучыць са справай будаўніцтва сацыялізму „так—каб кожны дробны селянін мог прымаць удзел у гэтым будаўніцтве“. Бухарынская-ж пастаноўка гэтага пытаньня адарвана ад практычных задач па сацыялістычнай перадзелцы сялянскіх гаспадарак, праз замену дробнай вытворчасьці буйным аграмаджэньнем.

Падругое, у якасьці аснаўной і рашаючай задачы, зьвязанай з ажыцьцяўленьнем пагалоўнага каапэраваньня, высоўваецца лёзунг „цывілізаваная каапэрацыя —цывілізаваны гандаль».

Па Леніну неабходна ахапіць сялянскія масы працэсамі аграмаджэньня ў галіне гандлю і збыту і, замацаваўшыся на гэтых пазіцыях, пасунуцца ўперад „ад каапэрацыі дробных гаспадарчыкаў да сацыялізму“. Зразумела, задача навучыцца гандляваць па эўрапейскі зусім не зьяўляецца цэнтральнай задачай ленінскага каапэрацыйнага пляну, яна займае **падначаленае месца**, далёка не рашаючага характару. А ў разуменьні т. Бухарына ўся соль, уся сутнасьць пытаньня складаецца выключна з таго, каб навучыцца гандляваць цывілізавана. Падпарадкаваная задача набывае ў т. Бухарына галоўнае значэньне.

Тав. Бухарын у сваёй брашуры дакладна абмінае пытаньне аб аграмаджэньні сялянскай вытворчасьці, аб вытворчай перадзелцы вёскі. Ленінскае разуменьне каапэратыўнага ладу як ладу з грамадзкай уласнасьцю на сродкі вытворчасьці т. Бухарыным зусім перакручана.

У. І. Ленін у артыкуле „О кооперации“ падкрэсьлівае больш усяго неабходнасьць рашучага пераходу да грамадзкай уласнасьці на сродкі вытворчасьці, „пераход ад дробнай вытворчасьці да буйнай“.

„Лад цывілізаваных каапэратараў пры грамадзкай уласнасьці на сродкі вытворчасьці, пры клясавай перамозе пралетарыяту над буржуазіяй—гэта ёсьць лад сацыялізму“ (Ленін том XVIII ч. 2-я стар. 142).

Сацыялістычнае значэньне каапэрацыі, як сталбавой дарогі да сацыялізму ў тым і складаецца, што яна павінна забясьпечыць пры наліччы палітычнай і эканамічнай улады ў руках пралетарыяту перарастаньне дробнай вытворчасьці ў буйную. Апошняе ўжо можа быць ажыцьцёўлена выключна праз разьвіцьцё вытворчага каапэраваньня мільёнаў і мільёнаў сялянскіх гаспадарак.

Ідэалёгі правага ўхілу старэнна маўчаць аб цэнтральным месцы і асноўным зьмесьце ленінскага артыкулу „О кооперации“, бо яны ставяць сваёй асноўнай задачай давесьці, што „мы прыдзем да сацыялізму тут праз **працэс звароту**, а не непасрэдна праз працэс вытворчасьці“.

Каапэрацыйны плян правых капітулянтаў, якія супроцьстаўляюць вытворчае каапэраваньне асноўных мас сялянства каапэрацыі, сьцірае сацыялістычную сутнасьць каапэрацыі і служыць добрым доказам таго, наколькі далёка адышлі ад ленінізму апартуністычныя элемэнты нашай партыі.

Я. Папоў.

ПАСТАНОВА

Эканамічнае Нарады пры СНК БССР

па дакладу Беларускага Бюро Савету Сындыкатаў пра сваю дзейнасьць у 1928-29 г.

Заслухаўшы даклад Беларускага Бюро Савету Сындыкатаў, Эканамічная Нарада адзначае:

1. а) Пашырэньне сындыцыраваньня амаль што на ўсе галоўныя галіны прамысловасьці, падпарадкаванай ВСНГ БССР (Сілікатная, Папяровая, Скураная, Запалкавая, Харчовая ў частцы маслабойнай вытворчасьці, частка Лясной і Мэталёвай), што дала магчымасьць унесьці большую плянавасьць у работу апошняй, спэцыялізаваць вытворчасьць, палепшыць снабжэньне, зрабіць захады да ўпарадкаваньня грашовай гаспадаркі і паляпшыць прасоўваньне гатовай прадукцыі;

б) павялічэньне ў 1928-29 г. абароту непасрэдна сындыкацкіх адзяленьняў супроць 1927-28 г. на 30 проц., (75 міл. р. у 1928-29 г. супроць 58 мільёнаў рублёў у 1927-28 г.) якое мела мейсца за лік павялічэньня завозу тавараў пераважна вытворчага прызначэньня і за лік далейшага сындыцыраваньня беларускай прамысловасьці, а ўсесь абарот па сындыцыраваным таварам у БССР склаў 141 мільён р., пры завозе з-за межаў БССР у 125 міл. р.

Рэалізацыя сындыцыраванай часткі прадукцыі беларускай прамысловасьці ў межах БССР у 1928-29 г. складае, па папярэднім зьвесткам Бюро Савету Сындыкатаў, каля 25,9 проц.;

в) рост загатовак скурсыравіны ў БССР па галінах Скурсындыкату: у 1928-29 г.—458 тыс. шт. буйных скур і 1.104 тыс. шт. дробных скур, супроць 286 тыс. шт. буйных і 964 тысяч штук дробных у 1927-28 г.:

г) выкананьне ў асноўным плянаў завозу прамтавараў, зацьверджаных для БССР на 1928-29 г. Праўленьнямі сындыкатаў, а па некаторым сындыкацкім аддзяленьням і перавышэньне плянаў.

2. Разам з тым, у рабоце сындыкатаў у справаздачным пэрыядзе мелі мейсца наступныя недахопы;

а) недастатковае вывучэньне з боку паасобных сындыкацкіх аддзяленьняў эканамічных асаблівасьцяй БССР, у сувязі з гэтым наглядалася мэханічнасьць і фармальнасьць у працы сындыкацкіх аддзяленьняў;

б) у сувязі з існуючай строга-цэнтралізаванай сыстэмай размеркаваньня прамтавараў і частай зьменай з боку цэнтральных рэгулюючых органаў кантынгэнтаў прамтавараў для паасобных груп спажыўцоў БССР,—у шэрагу сындыкацкіх аддзяленьняў наглядаліся перабоі ў працы (ня зусім акуратнае выкананьне ўмоў, адрыў ад рынку і адрыў ад гандлюючых арганізацый);

в) недастатковая сувязь паасобных сындыкацкіх аддзяленьняў з ВСНГ і НКГ БССР, як па віне самых сындыкацкіх аддзяленьняў, так і з прычыны няўважлівых да іх адносін з боку рэспубліканскіх рэгулюючых органаў;

г) недастатковая ўвага да пытаньня якасьці прамтавараў, як з боку сындыкацкіх аддзяленьняў, так і кааперацыі;

д) спазьненьне і слабае разгортваньне працы па арганізацыі Асартымэнтавых Бюро з боку Продасілікату, Гумтрэсту і Тэкстыльгандлю;

е) няўважлівыя адносіны у паасобных выпадках да справы па вывучэньні сыравіннай праблемы у БССР;

ж) ня гледзячы на выкананьне ў асноўным плянаў завозу, снабжэньне беларускае прамысловасьці з боку сындыкатаў усё-ж яшчэ недастаткова;

з) частка сындыкацкіх аддзяленьняў не ўдзяляла дастатковай увагі пытаньням укамплектаваньням сваіх апаратаў кваліфікаванымі працаўнікамі.

ВЫХОДЗЯЧЫ З ПАКАЗАНАГА ВЫШЭЙ

1. Прапанаваць сындыкацкім аддзяленьням і Бюро Савету Сындыкатаў у далейшай працы згуртаваць сваю ўвагу на пытаньнях:

а) больш грунтоўнага вывучэньня эканомікі БССР у мэтах найлепшага абслугоўваньня раёну:

б) больш поўнага снабжэньня прамысловасьці і будаўніцтва сыравінай і будаўнічымі матар'яламі;

в) грунтоўнага вывучэньня пытаньняў сыравінных нарыхтовак і ў прыватнасьці асядланьня с.-г. сыравіны у сялянскай гаспадарцы;

г) вывучэньня якасьці прадукцыі прамысловасьці і с.-г. сыравіны;

д) далейшага сындыцыраваньня беларускай прамысловасьці.

2. Улічваючы мэты і задачы Асартымэнтных Бюро (вывучэньне і ўстанаўленьне патрэбнага для рынку БССР асартымэнту прамтавараў, вывучэньне якасьці прадукцыі, выпрацоўка стандартаў і г. д.),—прапанаваць сындыкацкім аддзяленьням: УМС, УКС, Продасілікату, Гумтрэсту і Тэкстыльгандлю, у найхутчэйшы тэрмін скончыць арганізацыю Асартымэнтных Бюро, а ВСНГ, НКГандлю і кааперацыі прыняць актыўны удзел у працы гэтых асартымэнтных бюро.

3. У мэтах найлепшага вывучэньня рынку, лічыць мэтазгодным практыкаваць саўмесныя выезды прадстаўнікоў НКГандлю і Бюро Савету Сындыкатаў для абсьледваньня становішча рынку прамтавараў у раёнах:

4. Улічваючы, што практыка прыцягненьня шэрагу сындыкацкіх аддзяленьняў да прапрацоўкі прамфінпляпаў паасобных трэстаў ВСНГ дала станоўчыя вынікі,—лічыць мэтазгодным пашырыць гэту практыку ў далейшым, а таксама прапанаваць НКГандлю ўстанавіць большую сувязь з сындыкацкімі аддзяленьнямі для саўмеснай прапрацоўкі пытаньняў таварапрасоўваньня нарыхтовак сыравіны і снабжэньня.

5. З мэтай большага азнаямленьня і кантролю за дзейнасьцю сындыкацкіх аддзяленьняў—прапанаваць ВСНГ і НК Гандлю пэрыядычна заслухоўваць даклады паасобных сындыкацкіх аддзяленьняў, а таксама ўключыць у плян працы ЭКАНА на бліжэйшы час даклады больш буйных сындыкацкіх аддзяленьняў.

6. Прапанаваць усім спажыўцам прадукцыі Машттхсындыкату і ГЭТ'у своечасова прадстаўляць іх Беларускім Канторам заяўкі на неабходную прадукцыю, а таксама садзейнічаць паказаным Канторам у вывучэньні патрэбнасьці БССР у машына і электраабсталяваньні ў разрэзе 5-гадовага пляну.

7. Адзначая патаненьне кошту апарату сындыкацкіх аддзяленьняў і выкананьне апошнімі дырэктыў Ураду аб зьніжэньні адміністрацыйна-гаспадарчых выдаткаў з перавышкай,—прапанаваць Бюро Савету Сындыкатаў і ў далейшым працягваць працу па рацыяналізацыі і далейшаму скарачэньню адм. гаспадарчых выдаткаў у сындыкацкіх аддзяленьнях.

8. Абавязаць кіраўнікоў сындыкацкіх устаноў узмацніць кіраўніцтва сваімі апаратамі і забясьпечыць правядзеньне клясавай лініі пры разьмеркаваньні прамтавараў паміж паасобнымі сэктарамі народнае гаспадаркі БССР.

9. Адзначая, што частка перыферыйнага апарату Скурсындыкату недастаткова ўразумела дырэктывы Ураду і Праўленьня Скурсындыкату па пытаньню узаемаадносін загатавіцельнага апарату УКС з кааперацыяй, што зьяўляецца вынікам недастатковага інструктаваньня апошняга з боку Заходняй Канторы—прапанаваць Канторы Скурсындыкату ўзмацніць кіраўніцтва сваёй нізоўкай і прыняць захады да чысткі свайго апарату ад скрыўляючых клясавую лінію і варожых элемэнтаў і да правядзеньня дырэктыў Ураду ў справе загатовак скурсыравіны.

Адначасова даручыць Бюро Савету Сындыкатаў пры абсьледваньні дзейнасьці Канторы УКС, зьвярнуць увагу на пастаноўку справы па інструктаваньню з боку Канторы свайго нізавога загавіцельнага апарату.

10. Адзначая слабы ўдзел паасобных сындыкацкіх аддзяленьняў у прапрацоўцы пытаньняў капітальнага будаўніцтва БССР і ў прыватнасьці недастатковае высьвятленьне плянаў капітальнага будаўніцтва БССР перад сваімі Праўленьнямі,—прапанаваць сындыкацкім аддзяленьням у далейшым прыняць больш удзел у гэтай працы.

11. Для пасьпяховага выкананьня задач, якія пастаўлены перад сындыкацкім гандлем у БССР, прапанаваць Прэзыдыуму Бюро Савету Сындыкатаў мець пяўхільны нагляд і ўстанавіць сталы кантроль за дзейнасьцю сындыкацкіх аддзяленьняў, каб зьнішчыць недахопы ў рабоце апошніх, зьвярнуць асаблівую ўвагу на ачыстку апарату ад варожых асоб.

12. Даручыць Бюро Савету Сындыкатаў абмеркаваць пытаньне пабудовы будынку для сындыкацкага гандлю.

СТАРШЫНЯ ЭКАНАМІЧНАЕ НАРАДЫ ПРЫ СНК БССР **М. Карклін.**

НАМ. КІРАЎНІКА СПРАЎ САВЕТУ НАРОДНЫХ КАМІСАРАЎ І ЭКАНАМІЧНАЕ НАРАДЫ БССР **В. Крывіцкі.**

17 лістапада 1929 г. г. Менск.

ХРОНІКА

Пачаўся 9 тыраж першай пазыкі індустрыялізацыі.

(Ад нашага спэцыяльнага карэспандэнта).

20-га увечары у Віцебску адчыніўся 9 тыраж першай пазыкі індустрыялізацыі. Назіраецца надзвычайная зацікаўленасьць працоўных тыражом. У час падрыхтоўкі да тыражу закуплена аблігацый на 170 тысяч руб. На тыраж прыбылі дэлегацыі рабочых з Гомелю, Воршы, Магілёву. У першы вечар разыграна 26 выйгрышаў па 5 тысяч, тысяча па 250 і 100 руб.

Буслаў.

З 1-га сьнежня пачынае працу Завочны пэдфак.

Калегія НКА на інфармацыі аб падрыхтоўчай працы Завочнага пэдфаку адзначыла, што дагэтуль з боку Праўленьня БДУ не разгорнута дастатковая грамадзкая думка наконт адчыненьня Завочнага пэдфаку. Побач з гэтым адзначана, што з боку самога пэдфаку арганізацыйная праца праходзіць марудна.

Калегія НКА пастанавіла пэдфаку ад 1 сьнежня пачынаць усю арганізацыйную працу і да гэтага тэрміну падрыхтаваць ужо першае заданьне. Праўленьню Завочнага пэдфаку даручана заключыць [illegible] мэтазгодным [illegible] акругамі [illegible] магчымасьці настаўнікам карыстацца крэдытам пры закупцы імі патрэбных падручнікаў.

Пастаноўлена таксама ў палажэньне аб Завочным пэдфаку ўнесьці папраўку, каб прымаць на апошні ня толькі настаўнікаў, але і рабочых і сялянскую беднату, якія жадаюць вучыцца.

Пашырэньне практыкі студэнтаў БДУ.

Калегія НКА выказалася за неабходнасьць замацаваньня за пэдфакам БДУ абодвых прафтэхшкол і адну дзявіцігодку.

Гэта мерапрыёмства ўводзіцца ў мэтах пашырэньня практыкі студэнтаў.

Кантрактацыя спэцыялістаў у ВНУ.

Калегія Наркамасьветы на апошнім пасяджэньні пастанавіла лічыць неабходным законтрактаваць спэцыялістаў у ліку 43 асоб з ВНУ Саюзных рэспублік.

30520 руб. на ўтрыманьне Бел. Дзярж. Вандроўнага тэатру.

Калегія Наркамасьветы зацьвердзіла бюджэт на 1929-30 год Беларускага Дзяржаўнага Вандроўнага тэатру. На ўтрыманьне тэатру ў бягучым годзе адпушчана 30520 руб.

Арганізацыя 3-х месячных курсаў для аграномаў.

10-га студзеня наступнага году пры Беларускай С-Г. Акадэміі адчыняюцца 3-х месячныя курсы для аграномаў-арганізатараў. На курсы будзе прынята 40 чалавек з раённых аграномаў і калгасьнікаў.

Увядзеньне платнасьці за медпадапамогі непрацоўнаму насельніцтву.

Акруговая інспэкцыя аховы здароўя дала на месцы распараджэньне аб устанаўленьні платнасьці за аказаньне мэдыцынскай дапамогі непрацоўнаму насельніцтву.

Побач з гэтым дадзена распараджэньне аб тым, каб бясплатная дапамога мэдыкамэнтамі аказвалася толькі таму насельніцтву, якое карыстаецца бясплатным лячэньнем. Пры аказаньні ў экстранных выпадках мэддапамогі непрацоўнаму насельніцтву на даму, устаноўлена плата ў 60 к. за кілёмэтр за выезд доктара.

Радыё-устаноўкі на лесазагатоўках.

Лесбел у бліжэйшы час устаноўвіць на лесанарыхтоўках Беларусі 10 радыёстанцый для абслугоўваньня лесарубаў.

Рабочае вылучэнства.

На пасаду нам. кіраўніка Белсельпрамтрэсту вылучаны рабочы Дзюдзін.

На пасаду заг. складам Белхарчтрэсту у г. Саратаў вылучаны рабочы харчавік Т. Эпштэйн.

Новыя курсы.

Прэзыдыум усебеларускага камітэту саюзу харчаўнікоў знайшоў неабходным арганізацыю ў Менску спэцыяльных курсаў па перакваліфікацыі пекароў.

* *
*

На курсы па падрыхтоўцы чырвоных дырэктароў накіраваны 5 рабочых харчовых прадпрыемстваў Беларусі.

* *
*

У Менску арганізоўваюцца 3-хмесячныя курсы па падрыхтоўцы кіраўнікоў саўгасаў. Курсы разьлічаны на 30 чалавек і будуць абслугоўваць вылучэнцаў і старэйшых рабочых.

Навіны Менску.

Рабочыя мэталісты г. Менску ўнесьлі ў фонд індустрыялізацыі звыш 15 тысяч рублёў. Грошы накіраваны ў ЦП саюзу.

Прафшколы-выпускнікі Менскай аб'яднанай прафтэхшколы рыхтуюць вялікую вытворчую экскурсію. У Ленінград для азнаямленьня з пастаноўкай працы на фабрыках і заводах.

Адміністрацыя заводу „Энэргія" сыстэматычна парушала колдагавор і заканадаўства ў частцы ўстанаўленьня расцэнак работ. Расцэнкі бяз ведама РКК зьмяншаліся, што асабліва вызначалася ў такарным цэху. Некаторыя рабочыя нават атрымоўвалі вучнёўскія разрады.

Адміністрацыя не аплачвала рабочым за брак, які аднак выкарыстоўваўся па назначэньню без усякіх расцэнак.

Прэзыдыум ЦП саюзу мэталістых, абгаварыўшы матар'ялы парушэньня колдагавору, папярэдзіў адміністрацыю, што ў выпадку паўтарэньня неправільнай тарыфікацыі яна будзе прыцягнута да судовай адказнасьці.

Фізкультура і спорт.

Пры Менскім АСФК арганізавана рабочая ініцыятыўная брыгада ў дапамогу працы савету фізкультуры. Брыгада будзе праводзіць абсьледваньні нізавых ячэек, вучот і г. д.

* *
*

У бліжэйшы час МенАСФК праводзіць абсьледаваньне фізкультурнай працы ў 4 раёнах акругі. У першую чаргу будуць абследваны Плешчаніцкі і Заслаўскі раёны.

* *
*

Па Менскай акрузе, згодна рашэньня акруговага савету, перавыбары гурткоў фізкультуры будуць праведзены з 1 па 20 сьнежня. Бюро ФК гурткоў будуць рабіць справаздачы на шырокіх рабочых сходах, у часе абедзеных перапынкаў. Кампанія будзе праведзена пад лёзунгам праверкі ўдзелу фізкультурнікаў у грамадзка-палітычных мерапрыёмствах і кампаніях.

СУД.

ХАБАРНІЦТВА.

У 1922 годзе гр. в Слішына Янушкоўскага с-с. Лагойскага раёну Клім Цынкевіч бядняк быў прызначан на пасаду лясьніка Гайнскага лясьніцтва.

Працуючы лясьнікам Цынкевіч стаў праяўляць сябе, як грамадзкі работнік. Праз паўгода Цынкевіч быў прынят у партыю, абраны членам сельсавету і членам праўленьня мясцовага сельска-гаспадарчага таварыства.

Цынкевіча стала цягнуць да нажывы. Калі яго перавялі з пасады лясьніка—абʼездчыкам ён стаў аспадарыць і гандляваць дзяржаўным лесам. Будаўнічы лес, апал Цынкевіч адпускаў сялянам; браўшы грошы, білетаў ня выпісваў, а грошы ў лясьніцтва не здаваў. За водпуск лесу браў хабары натурай: аўсом, парасятамі і рознымі рэчамі. Гаспадарку Цынкевіча апраўдалі сяляне за лес і за канюшыну, якую Цынкевіч браў з крэдытнага таварыства па паніжанай цане.

Праслужыўшы год-другі, Цынкевіч адбудаваў новы дом, купіў 2 каровы, добрага каня.

У 1929 годзе, калі ў Гайнскім лясьніцтве распачаліся грамадзкія работы, Цынкевіч арганізаваў працоўную арцель, набраўшы ў яе знаёмых і кулакоў.

У часе чысткі парт'ячэйкі пасыпаліся скаргі на Цынкевіча, але дасканала праверыць іх ня было магчымасьці і справа была накіравана сьледчаму.

Распачалося сьледзтва. Факты аб злоўжываньнях падцьвердзіліся і ён апынуўся на лаве падсудных.

Менскі Акруговы Суд разгледзіўшы гэту справу прыгаварыў Кліма Цынкевіча на пяць год зьняволеньня з суровым адмежаваньнем, але прыняўшы пад увагу некаторыя акалічнасьці, мера сацыяльнай абароны скарочана да трох год.

Д. Кастроў.

ЦП саюзу перад судом ма[с]

Нечарговы пленум саюзу савгандльслужачых.

20-XI-29 г. г. у клюбе «Савгандльслужачы» адчыніўся нечарговы пленум цэнтральнага праўленьня саюзу Савгандльслужачых з удзелам шырокага прафактыву. Вялікая заля клюбу была амаль-што зусім перапоўнена, прысутнічаў увесь прафактыў. Зацікаўленасьць да пленуму надзвычайная.

Пад добрым націскам актыву, пленум прымушан быў прыняць патрабаваньне актыву уносіць зьмену ў сваю першую пастанову аб парадку працы і пераносіць сваю працу на вечар.

Ад імя камісіі па абсьледваньню даклад робіць заг. АТЭ ЦСПСБ тав. Халодка, які падкрэсьлівае грубыя памылкі ЦП саюзу, спыняецца на цэлым шэрагу парушэньняў прафлініі, на адарванасьць ад мас, на поўную адсутнасьць кіраўніцтва з боку ЦП, на адсутнасьць разуменьня палітычнай лініі партыі ў прафрабоце. Дакладчык ілюструе свой даклад цэлым шэрагам прыкладаў.

Запісалася вялізарная колькасьць таварышоў, але сёньня пасьпелі толькі выказацца чалавек 10-12, якія яскрава абмалявалі ўсю бяспрынцыпнасьць, і палітычную адсталасьць работы ЦП саюзу. Асабліва выразным было выступленьне прадстаўніка Аршанскай акругі, які зазначыў, [...] боку ЦП саюзу не [...] лася ня толькі жывая сувязь, [...] сутнічала нават папяровая [...] Ім трэба было самім вырашап[...] цыпіяльныя складаныя па[...] пытаньні, без кіраўніцтва ЦП, [...] гі апошняга.

Шэраг прамоўцаў высунулі [...] ваченьне супроць ЦСПСБ, які [...] кавіўся работай ЦП, абвінав[...] ЦК, які мала інструктаваў ЦП [...] але ўсе прамоўцы адназгод[...] крэсьлілі, што камісія, якая [...] вала работу ЦП правільна і [...] адзначыла шэраг скрыўлень[...] фэктаў у рабоце Саюзу.

Было падкрэсьлена, што дру[...] граў значную ролю ў справе [...] ця работы ЦП саюзу і сыгна[...] шай Газэты" мясцовай прэсы [...] ечасовы і правільны.

Настрой сярод актыву нап[...] ўзьняты, ва ўсіх кутках, і [...] там, ва ўсіх калектывах ідзе [...] гутарка аб рабоце ЦП саюзу.

Заўтра мае быць выступлен[...] стаўніка ЦП саюзу і шэрагу [...] таў. Актыў гатовы да бойкі.

Адказы карэспандэнтам.

Аўтарам дапісаў: „Ай, дзе знайсьці закон" накіраван ЦП саюзу працасьветы. „Кіраўніцтва раённымі домустановамі"—Мазырскаму акрана. „Ратуйце дзіцячы дом"—Аршанскай РСІ. „Чаму з Быкаўшчыны ўцякаюць дзеці?"—Полацкаму акрза. „Адчыненыя мазырскія 2-гадовыя пэдкурсы"—Мазырскаму акрана. „Неправасьпітанныя вучні Заважанскай школы" Аршанскай акруговай інспэкцыі асьветы. „Няма падручнікаў"—НКАсьветы. „Вопытная паездка"—Магілеўскай РСІ. „У хаўрусе з падкулачнікам"—Рагачоўскаму РК КП(б)Б. „Не дом крестьянина, а одно горе"—Мазырскаму АВК. „С.-с. абараняе заможнікаў"—Расьнянскаму РК КП(б)Б. „Школы сацвыху ня маюць новых праграм"—НК Асьветы. „Канфэрэнцыя асьветнікаў Койданаўскага раёну"—ЦП саюзу працасьветы. „Кулац[...] вала"—Бабруйскай РСІ.

Аўсіку.—Допіс „А-у, грамадав[...] кавацца ня будзе, бо ўжо прын[...] ведныя меры.

К-ч.—Ваш допіс „Разбураюць [...] ня пойдзе, Гарсавет гэта пыта[...] рашыў.

Лапіцкаму.—Ваш артыкул „Ум[...] пы асьветнікаў на мясцох" д[...] ня будзе. Трэба пісаць коратка [...] наму канкрэтнаму пытаньню.

Каваленку, Студэнту, Крас[...] Краўчанку, О-ў, Ст. Хадасову. „Драмгурток пры клюбе Леві[...] ныя пастановы, Дагавор, Кан[...] чытачоў мсьціслаўскай бібліятэк[...] ладзежную камуну, Ой, пам[...] друкавацца ня будуць.

Апавяшчэньні.

— Сёньня, 22-га лістапада г. г. а 7 гадзіне ўвечары, у памяшканьні клюбу „Чырвоны Будаўнік" (Энгельса 13) пачынаецца праверка членаў і кандыдатаў ячэйкі КП(б) галоўдартрансу БССР.

Просьба да ўсіх рабочых і служачых галоўдартрансу, менакрдараддзелу, аўтакіраўніцтва і рабочых будаўнікоў прыняць актыўны ўдзел у чыстцы ячэйкі.

БЮРО ЯЧЭЙКІ І ПРАВЕРКОМ.

ДОМ АСЬВЕТЫ.

— Сёньня кіно „Летающее счастье", звыш праграмы выступленьне вядомых гарманістаў бр. Волжскіх.

— У суботу, 23 лістапада а 8 [...] ўвечары, у клюбе Навуковых Пр[...] склікаецца агульны сход Навуко[...] цаўнікоў гор. Менску з пасту[...] весткай дню:

1. Аб адчыненьні ВТУЗа—Дакл. і садакл. ВСНГ праф. Серада.
2. Аб непарыўным вытворчы[...] ВНУ—праф. Вальфсон.
3. Бягучыя справы.

На сход запрашаюцца члены [...] нічн. Сэкцыі.

Адказны рэдактар П. ША[...]

ДОМ ПІСЬМЕНЬНІКА

24-га лістапада 1929 г. а 7-й гадзіне ўвечары ў Доме Пісьменьніка (Савецкая, 63) адбудзецца дыспут на тэму:

БЕЛАРУСКАЯ НАВУКОВАЯ ТЭРМІНАЛЁГІЯ

Інфармацыйны даклад зробіць акадэмік Язэп Лёсік

Запрашаюцца: навуковыя працаўнікі, ПІСЬМЕНЬНІКІ, НАСТАЎНІКІ, СТУДЭНТЫ і ўсе, хто цікавіцца гэтым пытаньнем.

УВАХОД ВОЛЬНЫ

ПРАЎЛЕНЬНЕ.

ТЭАТР-КІНО

КІНО-ТЭАТР „КУЛЬТУРА".	З панядзелка 18 лістапада „Праэкт інжынэра Стронга". Пачатак а 7 гадзіне.
КІНО «ІНТЭРНАЦЫЯНАЛ».	З панядзелка 18 лістапада Амэрыканскі фільм „НЕБАСКРОБ" у 6 частках. Звыш праграмы: ХРОНІКА САВКІНО № 60. Пачатак а 7 гадзіне.
1-Ы ДЗІЦЯЧЫ КІНО-ТЭАТР „ЮНЫ ПІАНЭР"	З панядзелка 18 лістапада 1) „4 живые дома" у 5 частках 2) „Адна з тых, якіх шмат" Камэдыя ў 2 частках
КІНО „ПРАЛЕТАРЫ"	З панядзелка 18 лістапада Бэстэр Кітон у амэрыканскай камэдыі „ГЕНЭРАЛ" у 7 част. Звыш праграмы: кіно-хроніка „Савкіно" № 64.

ЧЫРВОНАЯ БЕЛАРУСЬ

18 лістапада згублена круглая каучуковая пячатка сельска-гаспадарчай камуны „ЛУЧ СОЦИАЛИЗМА", Багданаўшчына, новы двор Менскай акругі, якую лічыць несапраўднай.

ЗГУБЛЕНЫ:

— Паявая кніжка Кусьпіца Л., выд. Круглянскім РВК, кв. 72-п.

— Вучотна-конская карт. Янчэўскага К., выд. Круглянскім РВК, кв. 72-п.

— Пасьведчаньне № 285 Макарэвіча С., выд. Магілеўск. акр. прыз. каміс., кв. 72-п.

— Пашпарт Шакалкінай Д., выд. Круглянскім РВК, кв. 72-п.

— Паявая кніжка Шурына Э., выд. Круглянскім спаж. т-вам, кв. 72-п.

— Вучотна-конская карт. № 31 Сухоцкага С., выд. Круглянскім РВК, кв. 72п.

— Вучотна-конская карт. Конанава Ў. П., выд. Круглянскім РВК, кв. 72-п.

— Асабовая кніжка Конанава Ў. П., выд. Круглянскім РВК, кв. 72-п.

— Паявая кніжка Ясяковіча М. Д., Круглянскім спаж. т-вам, кв. 72-п.

— Асабовая кніжка Давідава Е., выд. Магілеўскім акрваенкаматам, кв. 72-п.

— Сяброўскі білет № 7830 Бабенкага Ф. В.,—выд. ЦП саюзу працасьветы, кв. 889.

— Кандыд. карт. № 334 Васіна Г. М.,—выд. парт. каміс. 7-й Самарск. кав. дывіз., кв. 890.

— Вайсковая кніжка Калініна П. У.,—выд. Лукоўскім ВВК Рагачэўскага павету, кв. 891.

— Пашпарт за № 15.6 ад 2-2-26 г. Ждановіча Е. А.,—выд. 4-м аддз. Менакрміліц., кв. 892.

— Асабовае пасьведчаньне з фотогр. карткай Беляя Б. Я.,—выд. Заслаўскім с.-саветам і віза 15-га пагран. атраду, кв. 893.

— Вучотна-конская карт. Васільева А. Д.,—выд. Рэчыц. РВК, кв. 72-п.

— Вучотна-конская карт. Лабанава К. А.,—выд. Рэчыц. РВК, кв. 72-п.

— Залікоўка [illegible] № 37 [illegible] кв. 72-п.

— Вучотна-вайсковая кніжка № 3 Северына М. С.,—выд. Рэчыц. РВК, кв. 72-п.

— Паявая кніжка Хобнява П. І.,—выд. [illegible], кв. 631п.

— Камсам. білет Карпанкава А. В.,—выд. Старадарожскім райкомам, кв. 631п.

— Пашпарт [illegible],—выд. Слуцкім раён. міліцыяй, кв. 631п.

— [illegible] № 467 Агеева І. П.,—выд. [illegible], кв. 888.

БАЛЯНС

МАГІЛЕЎСКАГА АКРСЕЛЬСАЮЗУ

на 1-е кастрычніка 1928 году.

АКТЫЎ

1. Грашовыя сродкі:		
1. Каса	7088—72	
2. Бяг. рахункі ў крэд. устан.	10917—37	18006—09
2. Таварна-матар. каштоўнасьці:		
1. Тавары па збыту па сабекошт.:		
а) на складах	28815—84	
2. Тавары па снабж. па сабекошт.:		
а) на складах	145983—80	
3. Тавары перададз. на камісію	4810—26	
4. Тавары атрыманыя на камісію	6308—30	
5. Тавары і матар'ялы ў дарозе	32673—56	218591—76
3. Вэксалі атрыманыя:		
1. У партфэлі	11866—04	
2. У вучоце	106229—26	
3. На інкасо	1323—55	
4. Пратэставаныя вэксалі	3535—16	122954—01
4. Пазыкі выдадз. доўгатэрмін.		
1. Па дзяржбюджэту НКФ	28395—79	
2. Іншыя	5140—00	33535—79
5. Дэбітоpы:		
1. Каапэрац. цэнтры:		
а) Белсельсаюз	55565—91	
б) Іньш. каапэр. цэнтры	7607—89	
2. Члены саюзу	266041—38	
3. Каапэрац. арганізацыі	17057—64	
4. Дзяржустановы і прадпрыемст.	17871—98	
5. Прыватн. асобы і фірмы	5501—05	
6. Падсправазд. асобы	20902—46	
7. Служачыя і рабочыя	1260—02	
8. Наклад. плацяж. і дакум. на інкасо	1763—96	
9. Няпэўныя даўжнікі	16126—43	409698—72
6. Маёмасьць:		
1. Будынкі і пабудовы	660—39	
2. Абсталяв. машыны і інш. маём.		
а) Іншая маёмасьць	7119—59	7779—98
7. Паі і акцыі:		
1. Паі і акцыі ў розн. установах	35137—16	35137—16
8. Сумы падлягаюч. звароту:		
1. Сумы падлягаючыя звароту.	15481—96	15481—96
9. Выдаткі будучых гадоў:		
1. Выдаткі будучых гадоў	13462—63	13462—63
10. Страты:		
1. Страты мінулых гадоў	57069—84	57069—84
БАЛЯНС	—	931717—94

ПАСЫ[ЎУ]

1. Капіталы:		
1. Асноўны капітал	75307—78	
2. Паявы капітал	77594—10	
3. Запасны капітал	1229—09	
2. Фонды:		
1. Конд амартызац. маёмасьці	6070—18	
2. Фонд пакрыцьця няпэўных даўгоў і пратэрм. вэксалёў	17768—18	
3. Фонд каапэраваньня беднаты	639—93	
4. (Рэзэрв) па пратэнзіях	12850—19	
5. Фонд на агрыкульт. мэты	1780—32	
6. Фонд на культасьветн. мэты	244—82	
3. Пазыкі доўгатэрм. атрыман:		
1. Пазыкі доўгатэрм. атрыманыя:		
а) па Дзяржбюджэту НКФ	63906—00	
б) іншыя	4840—00	
4. Пазыкі і крэдыты:		
1. Кароткат. пазыкі і спэц. бяг. рах.		
а) кароткатэрміновыя пазыкі	88290—65	
б) спэц. бяг. рах. п-тав. і дакум.	295—89	
2. Банкі па вучоту вэксалёў	106229—26	
5. Вэксалі і абавязкі па выплаце		
1. Вэксалі выдадзеныя	294563—70	
6. Крэдыторы:		
1. Каапэрац. цэнтры:		
а) Белсельсаюз	64516—56	
2. Члены саюзу	14221—19	
3. Каапэрац. арганізацыі	15968—70	
4. Дзяржустановы і прадпрыемствы	20371—70	
5. Прыватныя асобы і фірмы	3692—26	
6. Авансы атрыманыя	20703—16	
7. Служачыя і рабочыя	850—47	
8. Разрахункі з камітэнтамі	10029—16	
9. Пераходныя сумы	9930—10	
7. Прыбыткі будучых гадоў:		
1. Прыбыткі будучых гадоў	5821—42	
8. Апэрацыі і вынікі:		
1. Прыбыткі бягучага году	14003—13	
БАЛЯНС		

Забалянсавыя рахункі па актыву:

1. Вэксалі і дакум. атрыманыя ў забясьпеку	35210—79	
2. Дэбіторы па гарантыях выдадзеных	205046—00	240256—79

Забалянсавыя рахункі па пасыву:

1. Розныя ўстановы і асобы па вэксалях і дакумэнтах атрыманых у забясьпеку	35210—79	
2. Вэксалі, каштоўныя паперы і абавязкі выдадзеныя ў забясьпеку	205046—00	

Рахунак прыбыткаў і страт.

СТРАТЫ	Сума	Проц.	ПРЫБЫТКІ	Сума	Проц.
1. Гандл. выдаткі	87191—39	48,5	1. Прыбыт. ад рэалізацыі тавараў	145681—20	75,1
2. Проц. выплачаныя	53361—10	29,7	2. Проц. атрыманыя	24499—52	12,6
3. Адліч. у фонд пакрыцьця няпэўн. і сьпіс. безнадз. даўгоў	18482—03	10,2	3. Лішкі тавараў	5590—56	2,9
4. Адлічэн. у рэв. па пратэнзіях	10956—79	6,1	4. Пералічэньне пескарыстан. фонду няпэўн. паступленьні безнадзейных даўгоў	5709—05	3,0
5. Камісія выплач.	2017—17	1,1	5. Камісія атрыманая	12417—41	6,4
6. Уцэнка тавар	6556—46	3,6			
7. Розн. страты	1329—67	0,8			
Разам	179894—61	100 проц.	Разам	193897—74	100 проц.
Чысты прыбытак	14003—13				
БАЛЯНС:	193897—74		БАЛЯНС:	193897—74	

Старшыня праўленьня РАМАНАЎ. Галоўны бухгалтар ГЕЛЕРШТЭЙН.

Гэты баланс і рахунак прыбыткаў і страт праверана аддзелам балянсавай камісіі пры Магілеўскім акруговым фінансавым аддзеле, зацьверджаны 19-VIII-29 г. (прат. № 12) і да друку дазволены.

Інспэктар Магіл. Акрфа БАРОЎСКІ.

Галоўлітбел 595

Друкарня БД[...]